

EETVARTTI

4 / 2016

Espoon toimintaympäristökatsaus

Eetvartti 10 vuotta

Espoon kaupunki
Konserniesikunta
Strategia ja
kehittäminen

2.12.2016

Eetvartin
sähköinen versio:
www.espoo.fi/tieto,
Eetvartti-neljännes-
vuosijulkaisu

Ajankohtaista

- Eetvartti juhli kymmenvuotispäiviään seminaarin merkeissä
- Kaupungit digitaalisten alustojen aikakaudella
- Espoon kehitys osana Helsingin seutua
- Asuntokanta ohjaa muuttovirtoja
- Espoolaiset edelleen tyytyväisiä palveluihinsa, tyytyväisyydessä alueellisia eroja
- Hyvinvointia luodaan kunnassa
- Koulutulokkaan terveystarkastukseen valmistaudutaan sähköisesti
- Espoon Rantaraitti - merellinen mahdollisuus
- Espoon ruotsinkielisten väestöennuste vuosille 2017-2026

Varttiedot III neljännes 2016

- Espoon muuttovoitto muista kunnista piristyi syyskuussa 2016
- Työttömien määrän kasvu pysähtyi Espoossa
- Tammi-syyskuussa aloitettiin 2355 uuden asunnon rakentaminen eli 742 asuntoa enemmän kuin vuotta aiemmin
- Vanhojen kerrostaloasuntojen hinnoissa lievää nousua

Eetvartin seurassa aika kuluu

Eetvarti-toimintaympäristökatsaus täytti tänä syysynä 10 vuotta. Julkaisu on lunastanut paikkansa osana Espoon viestintää. Katsauksen toimintaidea on yksinkertainen: tuottaa lyhyitä, napakoita artikkeleita Espoon kehittämis- ja tutkimustoiminnasta ymmärrettävällä tavalla. Julkaisussa onkin pystytty hyvin valottamaan Espoon kaupungin uusinta kehittämis- ja tutkimustoimintaa. Toimintaideaan kuuluu myös vartitiedot eli neljännesvuosittainen tilannekatsaus väestökehityksestä, työpaikka- ja työllisyyskehityksestä sekä rakentamisesta.

Eetvartin kymmenvuotisen taipaleen aikana Espoo on muuttunut hurjasti: asukasmäärä on kasvanut noin 40 000 asukkaalla, asuntoja on tuotettu noin 25 000 kpl, yritystoiminta on lamasta huolimatta vahvistunut. Työttömyys on luonnollisesti seurannut kansainvälisiä suhdannekulkuja ja noussut korkealle tasolle, ollen kuitenkin 2-3 prosenttiyksikköä alhaisempi kuin koko Suomessa.

Eetvartin 10-vuotistaipaleen kunniaksi järjestettiin juhlaseminaari torstaina 24.11. Paikalla oli runsaasti tiedonnälkäisiä espoolaisia. Seminaarin pääesiintyjät VTT Timo Aro ja professori Markku Sotarausta kuvasivat Espoon ja seudun kehitystä ja paikkaa globaalissa tietotaloudessa. Heidän artikkelinsa ovat toisaalla tässä katsauksessa.

Valtiotieteen tohtori Timo Aro korosti suurten kaupunkiseutujen merkitystä. Helsingin seudun asema on tässä suhteessa ylivertainen muihin Suomen kaupunkiseutuihin verrattuna: 27 % maan väestöstä asuu täällä, työpaikoista täällä on 32 % ja maan bruttokansantuotteesta täällä syntyy 36 %. Luvut ovat ylivertaisia ja Helsingin seutua voikin hyvällä syyllä kutua Suomen veturiksi. Seudun vetovoima on säilynyt vuosikymmenestä toiseen vahvana. Esimerkiksi Espoon väestömäärä on kymmenkertaistunut vuodesta 1951 vuoteen 2016. Lähes yhtä vahvaa on kehitys ollut Vantaalla. Myös Helsinki on, erityisesti viime vuosina, kasvanut voimakkaasti. Kaupunkien yhdessä laatimat väestöennusteet povaavat väestökasvun jatkuvan tulevaisuudessakin vahvana.

Monesti on nostettu esiin näkemys, että Helsingin seutu imee kasvupotentiaalia muualta Suomesta. Aron mukaan tämä ei pidä paikkaansa. Vuosien 2010 - 2016 välisenä aikana pääkaupunkiseudun kolmen suurimman kaupungin kasvusta vain 27 % tuli muuttoliikkeenä muualta Suomesta. 38 % kasvusta tuli maahanmuuton seurauksena ja 35 % syntyvyyden enemmyydestä kuolleisiin nähden.

Professori Markku Sotaraudan esityksessä korostettiin digitalisaation ja kaupungistumisen välistä yhteyttä. Kaupungistumisen trendit ovat suhteellisen hyvin näkyvissä. Tutkimusten mukaan vuonna 2025 maailman 600 suurinta kaupunkia vastaa jo lähes 60 % maailman taloudesta. Sen sijaan digitaalinen alustatalous on vasta ottamassa ensiaskelia eikä sen vaikutuksia talouksien ja yhteiskuntien organisoitumisessa voida vielä täysin tunnistaa. Työ ja arvonluonti ovat kuitenkin sekä keskittymässä että hajautumassa tavoilla, joita emme ole aiemmin nähneet.

Sotaraudan mukaan Suomella olisi hyvät mahdollisuudet pysyä digitalisaatiokehityksen eturintamassa, mutta olemme jääneet näpertelemään hallinnollisten uudistusten ja hintakilpailukyvyystä kinaamisen jalkoihin.

On mielenkiintoista nähdä minkälainen Suomi, Espoo ja Eetvarti meillä on 10 vuoden päästä.

2.12.2016

Teuvo Savikko
tutkimusjohtaja

Tiden går i Eetvarttis sällskap

Omvärldsöversikten Eetvartti fyllde 10 år i höst. Publikationen försvarar sin plats i en del av Esbos kommunikation. Idén med översikten är enkel: framföra korta artiklar om Esbos utvecklings- och forskningsverksamhet på ett sätt som är lätt att förstå. I publikationen har man väl kunnat belysa stadens nyaste utvecklings- och forskningsverksamhet. Till verksamhetsidén hör även en situationsöversikt varje kvartal om befolkningsutvecklingen, arbetsplats- och sysselsättningsutvecklingen och byggandet.

Under Eertvarttis tioåriga färd har Esbo förändrats kolossalt: invånarantalet har ökat med ungefär 40 000, cirka 25 000 bostäder har byggts och företagsverksamheten har förstärkts trots lågkonjunkturen. Arbetslösheten har naturligtvis följt den internationella konjunkturen och stigit högt men varit ändå 2–3 procentenheter lägre än i hela Finland.

Ett festseminarium ordnades torsdag 24.11 för att hedra Eetvarttis tioåriga färd. På plats fanns många vetgiriga esbobor. Seminariets huvudgäster Timo Aro, doktor i statsvetenskap och professor Markku Sotarauta, beskrev utvecklingen av Esbo och regionen samt dess plats i den globala kunskapsekonomin. Deras artiklar finns längre fram i denna översikt.

Timo Aro betonade vikten av stora stadsregioner. Helsingforsregionen har en makalös ställning jämfört med andra stadsregioner i Finland: 27 procent av landets befolkning bor här, 32 procent av arbetstillfällena finns här och 36 procent av landets brutonationalprodukt uppkommer här. Talen är utan like och Helsingforsregionen kan gott kallas för Finlands lok. Regionens dragningskraft har hållits starkt årtionde efter årtionde. Till exempel har Esbos invånarantal tiofaldigats från år 1951 till år 2016. Nästan lika stor har utvecklingen varit i Vanda. Även Helsingfors har under de senaste åren vuxit kraftigt. Befolkningsprognoserna som städerna gjort i samarbete förutser att befolkningstillväxten kommer att fortsätta vara stark.

Ofta har man lyft fram tanken om att Helsingforsregionen tar tillväxtpotential från övriga Finland. Enligt Aro stämmer inte detta. Mellan åren 2010 och 2016 berodde bara 27 procent av tillväxten i huvudstadsregionens tre största städer på flytt från övriga Finland. 38 procent av ökningen berodde på invandring och 35 procent på en större andel födda jämfört med döda.

I professor Markku Sotarautas presentation betonas förhållandet mellan digitalisering och urbanisering. Urbaniseringens trender märks ganska lätt. Enligt undersökningar står världens 600 största städer för nästan 60 procent av världens ekonomi år 2025. Däremot håller den digitala plattformsekonomin på att ta sina första steg och dess påverkan på ekonomiers och samhällens organisering kan ännu inte helt identifieras. Arbete och värdeskapande håller ändå på att både koncentreras och splittras på aldrig förr skådade sätt.

Enligt Sotarauta har Finland goda möjligheter att hålla sig i fronten för den digitala utvecklingen men vi har stannat och knåpat med förvaltningsreformer och grälat om konkurrenskraften.

Det blir intressant att se hurdant Finland, Esbo och Eetvartti är om 10 år.

2.12.2016

Teuvo Savikko
utredningsdirektör

Eetvartti juhli kymmenvuotispäiviään seminaarin merkeissä

Eetvartin ensimmäinen numero julkaistiin marraskuussa 2006. Siitä lähtien se on neljännesvuosittain raportoinut toimintaympäristön tilasta ja muutoksen tuulista sekä jakanut tietoa tutkimuksista, kehittämistoiminnasta, hankkeista ja projekteista, joissa Espoon kaupunki on ollut osallisena.

Merkkipäivän kunniaksi pidettiin 24.11. valtuustotalolla juhlaseminaari, johon osallistui kaupungin henkilöstöä sekä luottamushenkilöitä. Iltapäivän vetäjänä toimi Länsiväylä-lehden päätoimittaja Risto Hietanen.

Ohjelmassa oli VTT Timo Aron alustus ”Espoon kehitys osana Helsingin seutua” sekä professori Markku Sotaraudan alustus ”Espoon ja Helsingin seudun paikka globaalissa tietotaloudessa”. Paneelikeskusteluun teemasta ”Espoon tulevaisuuden haasteet” osallistuivat edellä mainittujen lisäksi kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja Sirpa Hertell (Vih.), kaupunginhallituksen jäsen Ville Lehtola (Kok.), sekä Espoon kaupungin kulttuurijohtaja Susanna Tommila. Timo Aron ja Markku Sotaraudan seminaariesityksiin liittyvät artikkelit ovat luettavissa tässä numerossa.

Paneelikeskustelun vetäjä Risto Hietanen sekä panelistit Markku Sotarauda, Timo Aro, Susanna Tommila, Ville Lehtola ja Sirpa Hertell.

Kaupungit digitaalisten alustojen aikakaudella

Markku Sotarauta

Joka paikassa vastaan tunkeva digitalisaatio ja kaupungistuminen kietoutuvat monin tavoin yhteen. Digitaaliset alustat ovat muodostumassa globaalin verkostoyhteiskunnan perusrakenteeksi ja kaupungit sen solmukohdiksi.

Vaikka innokkaimmat visionäärit ovat jo ehtineet julistaa, että maantiede kuolee uuden teknologian mahdollistaessa minkä tahansa mistä tahansa, niin käytännössä kaupunkien rooli on vain vahvistumassa. MacKinseyn Global Institutin arvion mukaan vuonna 2025 maailman 600 suurinta kaupunkia vastaa jo lähes 60 % maailman taloudesta. Uusi informaatio- ja kommunikaatioteknologia ei hajauta toimintoja kaupungeista maaseudulle. Se synnyttää uudenlaisia verkostoja kaupunkien välille.

Jos kaupungistumisen trendit ovat suhteellisen hyvin näkyvissä, on digitaalinen alustatalous vasta ottamassa ensiaskeleitaan eikä sen vaikutuksia talouksien ja yhteiskuntien organisoitumisessa ole vielä mahdollista täysin tunnistaa. Työ ja arvonluonti ovat joka tapauksessa sekä keskittymässä että hajautumassa tavoilla, joita emme ole aiemmin nähneet.

Alustatalous viittaa kaikkiin niihin tapoihin, joilla 'big data', uudet algoritmit ja pilvipalvelut ovat alkaneet muuttaa talouden rakenteita ja työn luonnetta. Kalifornialaisten tutkijoiden Martin Kenneyn ja John Zysmanin mukaan teollisella ajalla talouden ytimessä oli tehdas tai jokin suuri monikansallinen yritys. Jatkossa organisoitumisen ytimestä löytyy yhä useammin digitaalinen alusta.

Julkisessa keskustelussa mainitaan usein älypuhelinsovelluksen avulla taksikyytejä tarjoava Uber, yksityistä majoitustoimintaa välittävä Airbnb ja monet sosiaalisen median sovellukset. Hyvin todennäköisesti näemme lähivuosina suuria muutoksia myös laina-, vakuutus- ja sijoitusmarkkinoilla.

Alustatalouden varmimpia voittajia lienevät digitaalisten alustojen omistajat ja kehittäjät vähän samaan tapaan kuin kultaryhtäyksen aikoina tarvikkeiden valmistajat ja erilaisten palvelujen tarjoajat. Vaikka kullannetsijä ei löytänyt mitään, hän oli jo kuokkansa ostanut ja saluunassa käynyt. Vaikka jollekin digitaaliseen alustalle liiketoimintansa rakentanut yritys kuihtuisi pois, se olisi jo alustamaksunsa maksanut, tavalla tai toisella. Jaamme asuntoja, kyytejä ja paljon muuta toisillemme, mutta joka kerta jaamme jotain myös digitaalisten alustojen omistajille.

Martin Kenneyn tutkimusten mukaan jakamistaloudessa vauraus valuu USA:n länsirannikolle, joka on vahva sekä alustateknologian, -liiketoimintojen että -sisältöjen kehittämisessä. Myös Kiinassa vauhti on kova ja Kenneyn mukaan Eurooppa on putoamassa kelkasta.

Suomessa keskustelu taloudellisesta kehittämisestä ja innovaatioista on jäänyt erilaisten hallinnollisten uudistusten ja hintakilpailukyvystä kinaamisen jalkoihin. Jos keskustelu ei pian kohdistu uusien kehityspolkujen luomiseen, Suomesta tulee muualla kehitettyjen digitaalisten alustojen torppari. Ja jos emme panosta kaupunkien kehitykseen maakuntien Suomessa, onko meistä edes torppareiksi.

Lisätietoja:

Professori Markku Sotarauta
Tampereen yliopisto
Johtamiskorkeakoulu

www.sotarauta.info

Espoon kehitys osana Helsingin seutua

Timo Aro

Aluekehittämisen ulkoiseen ja sisäiseen toimintaympäristöön vaikuttavat sekä globaalit että kansalliset muutostrendit. Tiedon ja osaamisen merkitys on kasvanut kaikessa ja kaikkialla. Alueiden välinen keskinäisriippuvuus on lisääntynyt. Kestävyysskriisiin hallinta korostuu. 2020-luvun vaihteen alue- ja väestörakenteen käynnissä olevat isot muutosvoimat liittyvät muun muassa kaupungistumiseen, keskittymiseen, liikenne- ja kasvukäytäviin perustuvaan vyöhykkeisyyteen, alueelliseen liikkuvuuteen, demografiseen muutospaineeseen, polarisoitumiseen ja kansainvälisyyteen.

Suomi on muiden kehittyneiden maiden tavoin siirtymässä yhteiskuntavaiheeseen, jossa kaikki vaikuttaa kaikkeen. Globaalit ja kansalliset muutostrendit ovat kiinteässä yhteydessä toisiinsa. Muutokset vaikuttavat oletettavasti jatkossa aluetalouteen aikaisempaa voimallisemmin ja äkillisemmin. Keskinäisriippuvuus lisääntyy kaikilla aluetasoilla ja toimialoilla. Alueiden kyky reagoida ulkopuolisiin, varsinkin lyhyemmän aikavälin, taloudellisiin häiriöihin korostuu muutostilanteissa. **Kaikki muutosvoimat vaikuttavat alue- ja väestörakenteeseen yhdessä ja erikseen pikemmin keskittävästi kuin tasoittavasti.**

Suurten kaupunkiseutujen merkitys

Suurten kaupunkiseutujen merkitys korostuu alueiden elinvoimaisuuteen liittyvissä tunnusluvuissa. Suomessa on 70 toiminnallista aluetta tai seutukuntaa. Neljän seudun asukasluku ylittää 250 000 asukasta ja kymmenellä seudulla on yli tai noin 100 000 asukasta. **Suurten ja keskisuurten kaupunkiseutujen (14) osuus koko maasta on kaikilla elinvoimaisuuden tunnusluvuilla vähintään kaksi kolmasosaa tai jopa neljä viidesosaa.**

Helsingin seudun osuus on koko maan väestöstä 27,1 %, työpaikoista 31,8 %, BKT:sta 35,7 %, korkeasteen tutkinnon suorittaneista 37,8 %, tutkimus- ja tuotekehitysmenoista 43,9 %, vieraskielisistä 53,5 % jne. Suurten kaupunkiseutujen kansallinen merkitys oletettavasti kasvaa edelleen lähitulevaisuudessa. Esimerkiksi Helsingin seudun väestön ennakoidaan Tilastokeskuksen maltillisen väestöennusteen (2015) mukaan kasvavan noin 205 000 henkilöllä nykyisestä vuoteen 2030 mennessä.

Espoo on vahva kaikilla kasvun osatekijöillä

Espoo on asukas- ja työpaikkamäärältään koko maan toiseksi suurin kaupunki. Espoolla on useita kasvu- ja kilpailuetua tuottavia tekijöitä suhteessa muihin kaupunkeihin kansallisella tasolla. Tärkeimmät kasvu- ja kilpailuetua tuottavat tekijät liittyivät alku-, sijainti- ja demografiseen etuun sekä rakennettuun etuun.

Espoon menestyminen perustuu muiden kuntien tavoin viime kädessä kasvuun. Alueen elinvoima ja kilpailukyky alueiden välisessä kilpailussa on sidoksissa kasvuun. Kasvun osatekijät liittyvät muun muassa väestökehitykseen, muuttovetovoimaan, työpaikka-kehitykseen, yritysdynamiikkaan, yritysten sijaintipäätöksiin ja alueelle kohdistuviin investointeihin.

Espoon on ollut kansallista kärkiluokkaa kasvun osatekijöiden osalta 2010-luvulla.

Espoon väestönlisäys ja muuttovetovoima

Espoon väestönlisäys oli yhteensä noin 28 200 henkilöä vuosina 2010–2016/9. Espoon väestönkehitys on osatekijöittäin tarkasteltuna tasapainoinen: luonnollisen väestönlisäyksen osuus oli 50,3 % ja muuttoliikkeen 49,7 % väestönlisäyksestä vuosina 2010–2016.

Espoon muuttovoittoisuus perustuu Helsingin ja Vantaan tavoin vuosi vuodelta enemmän maahanmuuttoon. Espoon väestönlisäyksestä maahanmuuton merkitys oli jo kaksinkertainen maan sisäiseen muuttoliikkeeseen verrattuna.

Espoo on ollut yksi muuttovetovoimaisimmista kunnista 2010-luvulla. Espoo sai kuntien välisestä muuttoliikkeestä määrällistä muuttovoittoa viidenneksi eniten ja nettomaahanmuutosta toiseksi eniten kaikista kunnista vuosina 2010–2015.

Taloustutkimuksen muuttohalukkuustutkimuksessa (2016) Espoo oli neljänneksi suosituin kaupunki, johon muuttajat voisivat kuvitella muuttavansa. Espoo poikkeaa lähes kaikista keskuskaupungeista siinä, että se hyötyy sekä määrällisestä muuttoliikkeestä että muuttajien rakenteesta.

Espoon työpaikkakehitys ja yritysdynamiikka

Työpaikkojen määrä väheni koko maassa yhteensä noin 51 600 työpaikalla vuosina 2010–2014. Määrällisesti suurimmat työpaikkavähennykset kohdistuivat avoimen sektorin (-38 628) ja valtion (-17 949) työpaikkoihin. Yrittäjien (+70) ja kuntien työpaikkojen (+2 138) määrä kasvoi hieman vuosina 2010–2014.

Espoossa työpaikkojen määrä väheni yhteensä 520 työpaikalla vuosina 2010–2014. Espoossa suurimmat määrälliset työpaikkavähennykset kohdistuivat valtion (-1 724) ja avoimen sektorin (-755) työpaikkoihin. Kuntien työpaikkojen määrä kasvoi (+1 115), samoin yrittäjien määrä (+755).

Espoon yritysperustanta (aloittaneet – lopettaneet yritykset) oli lähes 2 000 uutta yritystä vuosina 2010–2015 eli keskimäärin 326 uutta yritystä vuodessa. Espoossa oli yhteensä noin 16 200 yritystä vuoden 2015 lopussa. Yrityskanta eli toimivien yritysten määrä kasvoi yhteensä 866 yrityksellä vuosina 2015–2016. Espoossa oli 60 yritystä tuhatta asukasta kohden, joka on vähän keskitason yläpuolella suurten kaupunkien joukossa.

Espoon kovat ja pehmeät vetovoimatekijät

Espoon elinvoima perustuu muiden suurten kaupunkien vetovoimaan samanaikaisesti sekä kovien ja pehmeiden vetovoimatekijöiden että sijaintitekijöiden suhteen.

Kovat vetovoimatekijät liittyvät työpaikkojen, pääoman, investointien, koulutustarjonnan, osaamisen ja innovaatioiden alueelliseen keskittymiseen. Kovana vetovoimatekijänä voidaan pitää Espoon sijaintietua kasvavalla ja laajenevalla kaupunkiseudulla, jossa yhteydet liikenteen, logistiikan, tiedon, osaamisen ja tuotannon solmupisteisiin ovat optimaaliset. Sijaintietua tuottaa asema pääkaupunkiseudulla, metropoli-alueella, Uudellamaalla ja Etelä-Suomessa.

Pehmeät vetovoimatekijät taas liittyvät tapahtumiin ja elämyksiin, urheiluun, kulttuuriin, vapaa-ajan palveluihin, matkailukohteisiin, ravintoloihin ja kahviloihin, museoihin, gallerioihin, kaupunkikulttuuriin yms. ”urbaanien pöhinäpalvelujen” olemassa oloon.

Paikan laatuun liittyvät tekijät ratkaisevat jatkossa sen, mihin ihmiset ja yritykset kiinnittyvät. Kun työpaikka, asuminen ja vapaa-aika kietoutuvat jatkossa

nykyistä enemmän yhteen, paikkaan liitetyn mainekuvan ja hyvän ”fiiliksen” merkitys korostuu. **Espoo on yksi vahvimmista kansallisista keskittymistä kovien vetovoima- ja sijaintitekijöiden suhteen, mutta Espoon haasteena on vahvistaa pehmeään vetovoimaan liittyviä tekijöitä.** Pehmeissä vetovoimatekijöissä piilee alueen kannalta runsaasti potentiaalia. Asukkaiden kokemukset paikkaan liitetystä elämänlaadusta (urban amenities) on nousemassa yhdeksi kaupunkien kilpailukyvyyn avaintekijöistä.

Kasvavat, mukavat ja vetovoimaiset kaupungit menestyvät.

Lisätietoja:
Valtiotieteen tohtori Timo Aro
Kehittämispäällikkö, Porin kaupunki

Asuntokanta ohjaa muuttovirtoja

Asuntotuotannon ja muuttovirtojen väliset kytkennät pääkaupunkiseudulla vuosina 2001-2012 -tutkimushanke

Hannu Kytö

Pääkaupunkiseudun alue- ja yhdyskuntarakenne sekä sen myötä asuntokanta ovat pitkän kehityksen tulosta ja niitä muokkasi etenkin vuosien 1960–1970 voimakas lähiörakentamisjakso. Kaavoitus ja asuntotuotannon rakenteet ovat sittemmin muuttaneet aluerakennetta hieman hitaammin. Pääkaupunkiseudulla on rakennettu asuntoja viime vuosina poikkeuksellisen runsaasti. Myös väestönkasvu on ollut erityisen voimakasta. Asuntotuotanto pieneni kuitenkin vuosittain koko 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen kaikissa pääkaupunkiseudun kaupungeissa, mikä on voimistanut hintojen nousukierrettä ja vaikeuttanut sekä pääkaupunkiseudun aluetalouden että myös koko maan talouden kehitystä. Pitkään jatkunut talouden taantuma on padonnut muuttoliikettä, mikä näyttää nyt talouden orastavan kasvun myötä purkautuvan vilkastuvana asuntomuuttona etenkin suurimmissa kasvukeskuksissa.

Tässä artikkelissa kuvataan asuntokannan ja -tuotannon yhteyksiä pääkaupunkiseudun alueellisiin väestömuutoksiin ja muuttovirtoihin. Artikkelin perustuu Kuluttajatutkimuskeskuksen tutkimushankkeeseen ”Asuntotuotannon ja muuttovirtojen väliset kytkennät pääkaupunkiseudulla vuosina 2001–2012”. Hanke on osa Kaupunkitutkimus ja metropolipolitiikka -tutkimus ja yhteistyöohjelmaa (KaTuMetro).

Pääkaupunkiseutu kerrostalovaltaistui

Pääkaupunkiseudun asuntokannan talotyyppijakautumat ovat säilyneet pitkään lähes ennallaan. Vuonna 2002 pääkaupunkiseudun asuntokannasta oli kerrostaloasuntoja noin 77 %, erillisiä pientaloja noin 14 % ja rivi- tai ketjutaloja 9 %. Vuoteen 2014 mennessä omakotitalojen osuus kasvoi hieman ainoastaan Helsingissä, kun taas kerrostalojen osuudet kasvoivat Espoossa ja Vantaalla. Vuonna 2014 kerrostalojen osuus asuntokannasta oli Helsingissä noin 87 %, Espoossa 59 % ja Vantaalla 63 %. Vuosina 2001–2012 Espooseen rakennetuista noin 16 000 kerrostaloasunnosta yli puolet sijoittui Leppävaaran, Matinkylän tai Espoon keskuksen alueille. Talotyyppi-

pien tuotantopakautumien muutokset olivat suurimpia Espoossa, jossa kerrostalojen osuus asuntokannasta pieneni 1,9 prosenttiyksikköä.

Taloustaantuma näyttää muuttaneen asuntotuotannon rakenteita kerrostalorakentamista suosivaksi. Pääkaupunkiseudun asuntotuotanto hiipui vuosina 2006–2009, minkä jälkeen kerrostaloasuntojen rakentaminen lisääntyi vuosittain pientalotuotannon pyssyessä vaatimattomana. Tutkimusjakson aikana kerrostalotuotannosta yli puolet rakennettiin Helsingissä ja omakotituotannosta yli puolet Espoossa. Pientalotuotannon osuus oli Espoossa ja Vantaalla noin yksi kolmannes koko asuntotuotannosta.

Tutkimusjakson aikana kerrostalotuotannosta yli puolet rakennettiin Helsingissä ja omakotituotannosta yli puolet Espoossa. Pientalotuotannon osuus oli Espoossa ja Vantaalla noin yksi kolmannes koko asuntotuotannosta. Espoossa kerrostaloasuntoja rakennettiin eniten Etelä-Leppävaaraan, Matinkylän keskukseseen, Saunaniemeen, Suurpeltoon ja Suvelaan. Espoossa Otaniemen ja Matinkylän keskuksen asuntotuotanto koostui pelkästään kerrostaloasunnoista. Myös Pohjois- ja Etelä-Leppävaaran, Espoonlahden, Kivenlahden, Kirkkojärven, Perkkään, Niittykummun ja Saunaniemen asuntotuotannosta yli 90 % oli kerrostaloasuntoja. Toisaalta Espoon asuinalueista lähes puolet oli sellaisia, joille ei rakennettu yhtään kerrostaloa. Espoossa kerrostaloasuntotuotannon lisääminen toi alueelle etenkin 1-2 -henkilön ja jossain määrin myös 3-4 -henkilön asuntokuntia. Helsingissä ja Vantaalla asuinalueet vetivät tasaisesti kaiken ko-koisia asuntokuntia kerrostalotuotannon määrän kasvaessa.

Vaikka pääkaupunkiseudun asuntotuotanto on viime vuosina kasvanut huomattavasti, kasvaa väestö paljon nopeammin. Kerrostaloasuntoja valmistui noin 58 000, erillispientaloja noin 23 700 ja rivi- ja ketjutaloasuntoja noin 7 000 kappaletta. Asukasluvu kasvoi samaan aikaan noin 103 000 asukkaalla. Kasvusta noin puolet muodostui yhden hengen asuntokunnista. Viime vuosina asukasluvun kasvu on kiihtynyt entisestään, niin että vuosien 2012–2015 aikana kasvua oli peräti yli 46 000 asukasta asuntotuotannon ollessa noin 16 000 uutta asuntoa. Asukasluvun kasvusta puolet on kohdistunut Helsinkiin, kun aiemmin kaikki kolme kaupunkia kasvoivat lähes yhtä voimakkaasti. Espoo lisäsi asukasluvuun noin 13 000 ja Vantaa vajaalla 8 000 asukkaalla. Etenkin Helsingin väestönkasvu on ollut niin voimakasta, ettei asuntotuotanto ole pysynyt perässä.

Kaupunkien harjoittama asuntotuotannon sekoittamispolitiikka näkyy jossain määrin eri talotyyppien alueellisessa sijoittumisessa. Uustuotannossa sekä Vantaa että Helsinki rakensivat kerrostalo- että rivitaloasuntoja samoille alueille. Tällainen sekoittaminen oli voimakkainta Vantaalla. Helsingissä ja Espoossa myös erillispientalojen ja rivitalojen rakentaminen keskittyi jossain määrin samoille alueille. Vantaalla tällaista kehitystä ei ollut. Uustuotannon talotyyppien alueellinen sekoittaminen oli vähäisintä Espoossa, missä sitä tapahtui jonkin verran erillispientalojen ja rivitalojen kesken. Uustuotanto muutti useiden asuinalueiden luonnetta yleensä kerrostalovaltaisemmaksi.

Asuntojen keskikoko pieni

Asumisväljyyden kasvu on jatkunut tasaisena koko maassa, mutta pääkaupunkiseudulla se on pysähtynyt. Pääkaupunkiseudulla vain Vantaa on pystynyt kasvattamaan asumisväljyyttä tasaisesti, joskin Vantaallakin asumisväljyyden kasvu on ollut vain puolet maan keskiarvosta. Pienentyneen asumisväljyyden taustalla on useita syitä, joista tärkeimpiä ovat kaupungistumisen jatkuminen, pääkaupunkiseudun asuntotuotannon riittämättömyys suhteessa väestönkasvuun, yleinen taloudellinen epävarmuus ja sen myötä asuntomuuton pieneminen, asuntokuntien pieneminen ja osittain myös asumisarvostusten muutokset. Espoossa asumisväljyys pieneni eniten väljimmin asutuilla asuinalueilla, jonne muutti pieniä ja keskitaloisia.

Espoossa rakennettiin etenkin vuosina 2006–2009 keskipinta-alaltaan selvästi suurempia asuntoja kuin muualla pääkaupunkiseudulla. Myös tämän jälkeen Espoon asuntotuotannon keskikoko on pysynyt hieman suurempana kuin Helsingissä ja Vantaalla. Tämä selittyy osittain sillä, että Espoossa rakennettiin vuosittain enemmän pientaloja kuin Vantaalla tai Helsingissä, jossa kerrostaloasuntoja on rakennettu viime vuosina yhtä paljon kuin Espoossa ja Vantaalla yhteensä.

Espoon ja Vantaan asuntotuotanto on painottunut viime vuosina enemmän pieniin, 1-2 huoneen asuntoihin, kuin Helsingin tuotanto. Espoon ja Vantaan viime vuosien tuotannosta noin 70 % on ollut 1-2 -huoneen asuntoja, kun niiden osuus Helsingissä on ollut noin 60 %. Espoossa 3-4 -huoneen asuntojen osuus oli tutkimusjakson alkupuolella vain viidennes kaikesta tuotannosta ja viime vuosina enää vain kymmenesosa kaikista uusista asunnoista. Myös Helsingissä ja Vantaalla näiden asuntojen osuus oli aiemmin lähes puolet kaikesta tuotannosta, mutta viime vuosina enää vain noin kolmanneksen. Isojen asuntojen tuotanto-osuudet ovat vaihdelleet vuosittain 1-2 prosentin välillä kaikissa kolmessa kaupungissa. Kaikkien

rakennettujen asuntojen keskipinta-ala v. 2001–2012 oli Espoossa 85 m², Helsingissä 72 m² ja Vantaalla 81 m²¹. Asuntotuotannon neliömäärät ja asuntojen koko vaihtelivat etenkin Espoossa ja Vantaalla niin, että mitä enemmän alueella rakennettiin, sitä pienempiä asunnot olivat.

Omistusasumisen osuus oli pääkaupunkiseudulla korkeimmillaan vuonna 2009 ja on sen jälkeen pikku hiljaa pienentynyt vuokra-asuntojen osuuden kasvaessa. Vuokra-asuntojen osuuden kasvu selittyy vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen osuuden kasvulla. Omistusasuntojen osuus on kuitenkin vieläkin suurempi kuin tutkimusjakson alussa. Helsinki eroaa vuokra- ja omistusasumisen suhteen selvästi Espoosta ja Vantaasta. Helsingin asuntokannasta lähes puolet on vuokra-asuntoja, kun taas Espoossa ja Vantaalla vuokra-asuntojen osuus on reilu kolmannes.

Asuntotuotanto ohjaili muuttovirtoja

Muuttovirrat tasasivat etenkin Espoon alueiden välisiä sosioekonomisia eroja. Asuinalueen verotulokertymä rakennettuja asuntoneliöitä kohden laski kaikissa kaupungeissa sitä enemmän, mitä enemmän niissä rakennettiin aravatuotantoa. Etenkin pienten arava-asuntojen rakentaminen lisäsi pienituloisten muuttoalttiutta alueelle kaikissa kaupungeissa. Aravakolmioiden ja sitä suurempien asuntojen rakentaminen lisäsi Espoossa ja etenkin Helsingissä myös keski- ja hyvätuloisten muuttoalttiutta alueelle. Myöskin asumisoikeusasuntojen rakentaminen lisäsi Espoossa korkeasti koulutettujen keski- ja hyvätuloisten muuttoalttiutta alueelle, joskin asumisoikeusasuntojen osuuden kasvun myötä kasvoi myös työttömien, vieraskielisten ja ilman tutkintoa olevien muuttoalttiutta alueelle.

Pääkaupunkiseudun asuntotuotannon ja väestönmuutosten välisiä yhteyksiä kuvattiin lopuksi pääkomponenttianalyysillä, jossa saadut viisi pääkomponenttia nimettiin niiden sisällön mukaan ”keski- ja hyvätuloisia vetäviksi alueiksi”, ”arava-asuntotuotanto-alueiksi”, ”omistusasuntotuotanto-alueiksi”, ”opiskelijoita vetäviksi alueiksi” ja ”pienituloisia vetäviksi alueiksi”.

”Keski- ja hyvätuloisia vetäville alueille” muutti keskimääräistä enemmän korkeakoulutettuja, hyvätuloisia lapsiperheitä ja alueen pienituloisten osuus pieneni, jolloin myös alueen suhteellinen tulokertymä nousi. Useat täydennysrakennusalueet muuttuivat parhaassa tapauksessa luonteeltaan vetovoimaisiksi alueiksi, joiden elinkaarikestävyys kasvoi väestörakenteen monipuolistuessa. Hyvätuloisten muuttoalttius kasvoi etenkin Espoossa alueille, joiden pientalojen määrät kasvoivat eniten. Myös Vantaalla ja Espoossa so-

¹ Vuosien 2001–2012 asuntotuotannon asuinpinta-ala/rakennettujen asuntojen lukumäärä.

sioekonomiset resurssit kohenivat näillä alueilla. Espoossa useat pientaloalueet kuten Tillinmäki, Vanhakartano, Karhusuo, Soukanniemi ja Lahnus kuuluivat tähän ryhmään. (Kartta)

”Arava-asuntotuotantoalueilla” arava- tai korkotukivuokrattujen yksiöiden, kaksioiden ja kolmioiden osuus koko asuntokannasta nousi samalla kun muiden vuokra-asuntojen osuus pieneni. Myös näillä alueilla sosioekonomiset resurssit kohenivat selvästi lähinnä Helsingissä. Espoossa tähän ryhmään lukeutuivat mm. Otaniemi, Vanhakartano, Sepänkylä, Kurttila ja Matinlahti.

”Omistusasuntotuotanto-alueille” oli tyypillistä omistusasuntojen osuuden kasvu ja samalla asumisoikeusasuntojen ja isojen aravatuotantoasuntojen osuukien pieneneminen. Useimmat alueet, joissa oli runsaasti omistusasuntotuotantoa, sijoituivat kaupunkien eteläreunoille. Aravatuotantoa rakennettiin kaikissa kolmessa kaupungissa etenkin sellaisille alueille, joissa sen osuus asuntokannasta oli ennestään pieni. Tätä voidaan pitää sosiaalisen sekoittamisen kannalta hyvänä asiana. Omistusasuntotuotantoalueiksi voidaan kuvailla etenkin Espoon Sepänkylää, Kaupunginkalliota, Niipperä, Etelä-Leppävaaraa ja Nuottaniemeä.

”Opiskelijoita vetäville alueille” muutettiin usein muista kunnista opiskelijoiden ja pienituloisten muuttoalttiuden ollessa suurta. Näillä alueilla pienenivät myös kahden hengen asuntokuntien ja rivitaloasuntojen osuudet. Samalla 3-5 hengen asuntokuntien osuudet kasvoivat. ”Opiskelijoita vetäviä alueita” olivat Espoossa Otaniemi, Tillinmäki, Kuninkainen, Lintumetsä ja Kirkkojärvi.

”Pienituloisia vetäville alueille” myös yksinasuvien, työttömien, vieraskielisten ja yli 64-vuotiaiden muuttoalttius oli suurta. Tämän ryhmän sosioekonomiset resurssit kohenivat Espoossa. Helsingissä ja Vantaalla etenkin ennestään alhaisten sosioekonomisten resurssien alueet keräsivät pienituloisia muuttajia. Nämä alueet olivat useimmiten kerrostalovaltaistuvia asuinalueita. Espoossa Etelä-Leppävaara, Espoonlahden keskus, Karhusuo, Uusmäki ja Tuomarila korostuivat pienituloisia houkuttelevina alueina.

Kolmioiden kysyntä kasvaa

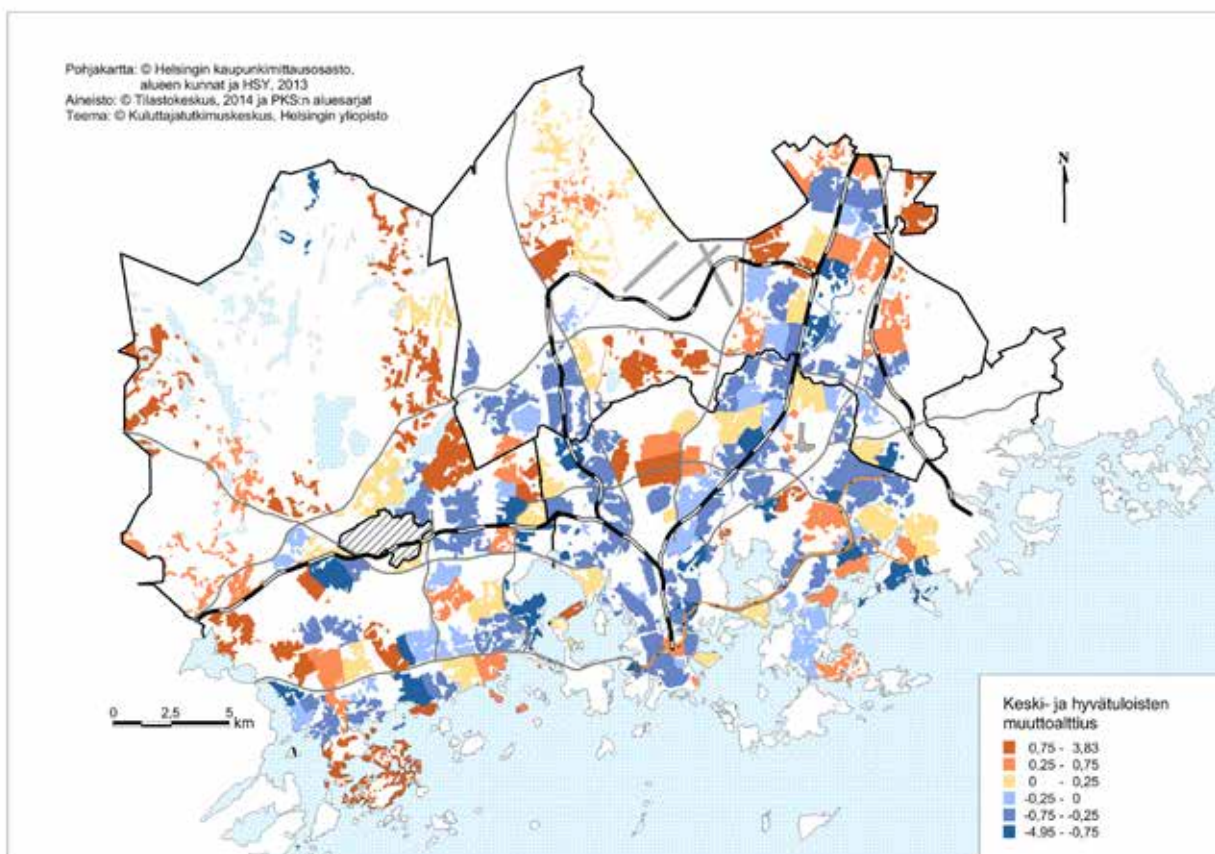
Tulosten mukaan olemassa oleva asuntokanta ohjaa ja suodattaa muuttovirtoja väestön sosioekonomisten ominaisuuksien mukaan. Tutkimuskauden aikaisen asuntotuotannon rakenteilla ei sen sijaan ollut yhteyksiä alueellisten muuttovirtojen rakenteisiin koko pääkaupunkiseudun tasolla tarkasteltuna. Asuntotuotanto eriytti jossain määrin pääkaupunkiseudun alueiden välisiä asuntokantoja siten, että erot asuntojen hallintasuhteissa eri alueiden välillä kasvoivat. Kaupunkien asuntopolitiikat eroavat toisistaan niin paljon,

että asuntotuotannon erojen vaikutukset väestönmuutoksiin tulevat esiin vasta kuntatasolla. Yhteistä kaupungeille on voimakas pientasuntotuotannon lisääminen sekä vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen osuuden kasvu. Pienille asunnoille on tällä hetkellä kysyntää ja ne ovat myös sekä kaupunkien että rakentajien näkökulmasta tuottoisinta asuntotuotantoa. Espoo ja Vantaa rakensivat vielä jonkin verran arava-asuntoja, mutta Helsingissä niiden määrä väheni. Espoo rakensi keskimääräistä isompia asuntoja ja sai etenkin pientaloalueilleen hyvätuloisia muuttajia. Asuinalueiden asuntokuntien keskimääräinen tulotaso nousi kuitenkin eniten Vantaalla, noin 17 000 €, Espoon ja Helsingin vastaavan nousun ollessa noin 10 000 €.

Yksiöiden kysyntä on lähivuosina vilkasta etenkin uusien raideliikennekorjausten varrella. Vaikka monet seikat puoltavat pienten asuntojen määrän lisäämistä, tulevat asukkaiden tarpeet lähitulevaisuudessa muuttamaan niin, että myös erityisesti kolmioiden kysyntä kasvaa huomattavasti. Eläköityvät pariskunnat, jotka siirtyvät isoiksi jääneistä pien- tai rivitaloasunnoistaan kerrostaloihin valitsevat useimmiten kolmion eläkepäivien asunnokseen. Myös yksiöistään yhteen muuttavien nuorten parien ensimmäinen yhteinen koti on todennäköisimmin kerrostalokolmio, joka sisältää perheen kasvuvaran. Tutkimustulosten mukaan pienten ja keskisuurten (1-4 h.) kerrostaloasuntojen rakentaminen monipuolistaa tehokkaimmin alueen ikärakennetta ja kotitalouskirjoa. Myös erikokoisten rivitaloasuntojen rakentaminen monipuolistaa alueellista kotitaloustyyppijakautumaa.

Pääkaupunkiseudun viime vuosien väestökehitys yhdessä muuttoliikkeen kasvun ja suurten raideliikenneinvestointien kanssa luo hyviä mahdollisuuksia kokonaan uusien alueiden sekä asukkaiden uusien tarpeiden edellyttämälle rakentamiselle. Asuntotuotannon onnistuminen sekä asukkaiden että kaupunkien kannalta edellyttää kuitenkin sekä kysynnän että tarjonnan kohtaamista. Kysynnän rakenteita määrittelevät pitkälti väestön demografiset ja sosioekonomiset muutokset. Muuttoliike on puolestaan suurin yksittäinen väestörakenteita muokkaava tekijä.

Helsinki näyttää jatkavan jo ennen tutkimusjaksoa alkanutta sekoitetun asuntokannan asuntotuotantoaan. Espoossa ja Vantaalla asuinalueet olivat puolestaan eriytyneet jo ennen tutkimuskautta monella tapaa enemmän kuin Helsingissä. Tutkimuskauden aikana myös Espoossa ja Vantaalla tapahtui kuitenkin selvä siirtyminen alueiden välisiä eroja tasoittavaan asuntorakentamiseen. Vaikka alueellista eriytymistä ei voida eikä aina tarvitsekaan estää, voidaan sitä ohjalla asuntopolitiikan avulla.

Kartta. Keski- ja hyvätuloisten muuttoalttius pääkaupunkiseudulla v. 2001–2012 (pääkomponenttipistemäärät; punainen = keski- ja hyvätuloisten muuttoalttius alueelle keskimääräistä suurempaa – sininen = keski- ja hyvätuloisten muuttoalttius alueelle keskimääräistä pienempää).

Tiivistelmä

- Pääkaupunkiseutu kerrostalovaltaistui, vuokralla asuminen ja pienten asuntojen rakentaminen lisääntyi, samoin kuin yksinasuvien määrä.
- Asuntokantojen rakenteet ohjailivat pääkaupunkiseudun väestörakenteiden muutoksia ja etenkin muuttovirtoja.
- Asuntotuotannon rakenteiden alueelliset vaihtelut tasoittivat pääkaupunkiseudun alueiden välisten sosioekonomisten erojen kasvua.
- Huolestuttavin piirre väestönmuutoksissa oli hyvä- ja pienituloisten muuttovirtojen eriytyminen.
- Alueellista eriytymistä ei voida eikä aina tarvitsekaan estää, mutta sitä voidaan ohjailia asuntopolitiikalla.
- Asuinalueiden asuntokuntien keskimääräinen tulotaso nousi eniten Vantaalla, noin 17 000 €. Espoossa ja Helsingissä vastaava nousu oli noin 10 000 €.
- Karkeasti yleistäen voidaan sanoa, että pääkaupunkiseudulle muutetaan opiskelun tai työn vuoksi. Asumiseen liittyvät seikat eivät tällöin ohjaile asuinalueen valintaa samoin tavoin kuin muutettaessa pääkaupunkiseudun sisällä tai pois pääkaupunkiseudulta.
- Vuodesta 2008 alkanut taantuma on hillinnyt jossain määrin muuttovirtoja, ja etenkin asuntomuutto on patoutunut.

- Jos talous alkaa elpyä eikä kohtuuhintaista asuntotuotantoa lisätä riittävästi, on seurauksena pääkaupunkiseudun voimakkaampi hajautuminen ja alueellisten ongelmien kasvu.
- Yksiöiden ja kaksioiden kysyntä on lähivuosina vilkasta etenkin uusien raideliikennetarkaisujen varrella. Vaikka monet seikat puoltavat pienten asuntojen määrän lisäämistä, tulevat asukkaiden tarpeet lähitulevaisuudessa muuttumaan niin, että myös erityisesti kolmiöiden kysyntä kasvaa huomattavasti.
- Tehokkaimpia tapoja asuntojen hintakehityksen hillitsemiseen olisivat kaupunkien oma asuntotuotanto ja vuokrasääntelyn palauttaminen jossain muodossa.
- Uudellemaalle ja etenkin pääkaupunkiseudulle kohdistuu tulevaisuudessakin entistä suurempia muuttopaineita muista maakunnista, vaikka taantuma jatkuisi.

Lisätietoja:

FT, Yliopistotutkija Hannu Kytö
 Helsingin yliopisto
 Valtiotieteellinen tiedekunta
 Poliitiikan ja talouden tutkimuksen laitos
 Kuluttajatutkimuskeskus
hannu.kyto@helsinki.fi

Espoolaiset edelleen tyytyväisiä palveluihinsa, tyytyväisyydessä alueellisia eroja

Tuula Miettinen

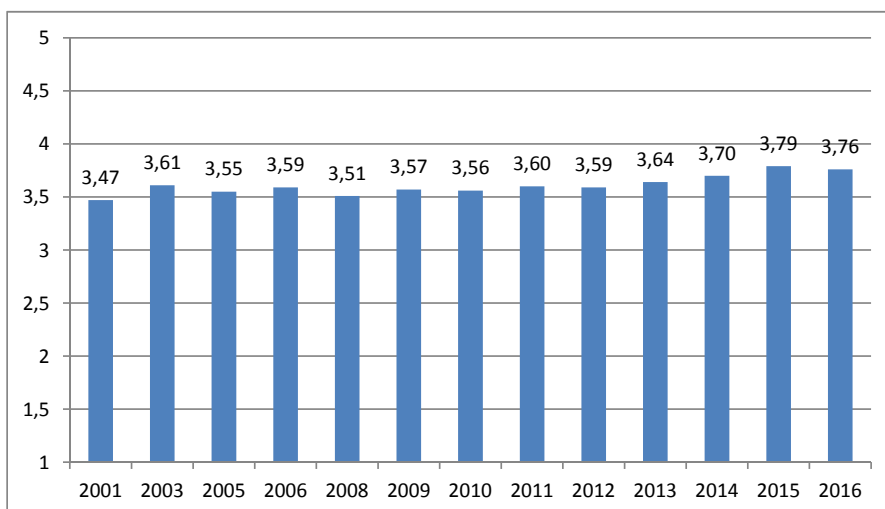
Espoolaiset arvostavat kaupungin palveluissa muun muassa rakennetun ympäristön viihtyisyyttä ja kauneutta, uimahalleja ja -rantojaan. Parhaimmat arvot Espoo saa palveluistaan leppävaaralaisilta. Tämä käy ilmi keväällä tehdystä kyselytutkimuksesta, jolla selvitettiin espoolaisten mielipiteitä kunnallisten palvelujen laadusta. Tyytyväisyys kaupungin palveluihin ylipäänsä on pysynyt edellisen vuoden tasolla.

FCG Konsultoinnin toteuttama Kaupunkipalvelututkimus on tehty neljän vuoden välein aina vuodesta 1983, joten seurantatietoa saadaan pitkältä ajalta. Kaupunkipalvelututkimuksen väli vuosina FCG on tehnyt suppeampia Kuntapalvelujen laatu -tutkimuksia. Niissä on käytetty osittain samoja kysymyksiä niin, että asuinkuntaindeksi on voitu tuottaa vuosittain.

Espoolaisten tyytyväisyys palveluihin on pysynyt vuoden 2015 tasolla.

Espoon suuralueista ollaan tyytyväisimpiä kaupungin toimintaan Suur-Leppävaarassa. Siellä indeksin arvo on 3,86 kun se muilla alueilla vaihtelee välillä 3,71 - 3,76.

Kaupunkipalvelututkimuksen alusta, vuodesta 1983 seuratus ns. suppean asuinkuntaindeksin arvo on pysynyt samana kuin vuonna 2015, 3,69:nä. Tyytyväisyys indeksissä mukana oleviin 13 palveluun oli alhaisimmillaan huippusuhdanteessa 1989 ja korkealla lamavuonna 1993, jonka tasolle palattiin vuonna 2012. Sen jälkeen tulos on edelleen parantunut, tyytyväisyys palveluihin lisääntynyt.

Kuvio 1. Asukkaiden tyytyväisyyttä kuntapalveluihin kuvaava laaja asuinkuntaindeksi, 54 palvelua. Palvelut hoidettu 1 = erittäin huonosti, 5 = erittäin hyvin

Tyytyväisyys yritystoiminnan edistämiseen ja rakennetun ympäristön viihtyisyyteen lisääntynyt

Vastaajilta kysyttiin yhteensä 68 palvelusta tai asiasta, kuinka hyvin ne heidän mielestään ovat Espoossa. Kymmenen palvelua sai paremman arvion kuin vuonna 2015. Niissä tyytyväisten osuus on lisääntynyt viisi prosenttiyksikköä tai enemmän.

Eniten tyytyväisyys on lisääntynyt yritystoiminnan edistämiseen, 21 prosentista 33 prosenttiin. Toiseksi eniten tyytyväisyys on lisääntynyt rakennetun ympäristön viihtyisyyden ja kauneuden kohdalla. Kun vuonna 2015 se sai hyvän arvion 65 prosentilta, niin vuonna 2016 osuus nousi 74 prosenttiin.

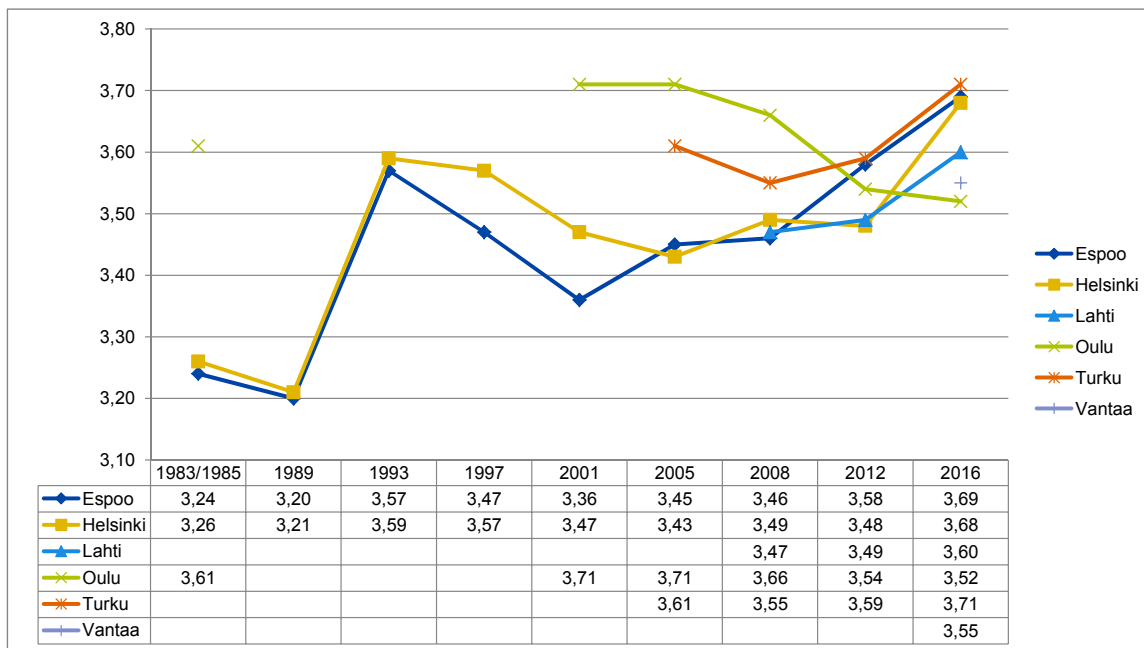
Uimarannat ja maauimalat sekä pelastustoimi kasvativat tyytyväisyyden osuutta viiden prosenttiyksikön verran. Enemmistö vastaajista antoi niille hyvän arvion. Vuokra-asunnon saantiin oltiin myös aikaisempaa tyytyväisempiä, mutta vain harva - joka seitsemäs - antoi siitä hyvän arvion.

Tyytyväisyys koulutukseen laski varhaiskasvatusta lukuun ottamatta

Tyytymättömyys kaupungin palveluista tiedottamiseen on lisääntynyt. Hyvän arvion antaneiden osuus vastaajista pieneni viime vuodesta 11 prosenttiyksikköä 69 prosentista 58 prosenttiin. Lähes yhtä paljon väheni tyytyväisyys kunnan virastojen asiakaspalveluun, yhdeksän prosenttiyksikön verran.

Koulutukseen tyytyväisten osuus laski. Peruskoululle hyvän arvion antaneiden osuus vastaajista väheni eniten, kahdeksan prosenttiyksikköä. Työväenopistoon, lukioon ja aikuisten ammatilliseen koulutukseen tyytyväisten osuudet laskivat hieman vähemmän, kuudesta seitsemään prosenttiyksikköä. Kuitenkin edelleenkin enemmistö on tyytyväisiä työväenopistoon ja peruskouluun. Myös lukion joka toinen arvioi hyväksi tai erittäin hyväksi.

Nuorten ammatilliseen koulutukseen tyytyväisten osuus laski hieman, neljä prosenttiyksikköä.

Kuvio 2. Supean asuinkuntaindeksin kehitys, 13 palvelua
(Sis. 13 asiaa, jotka ovat pysyneet kyselylomakkeella samanlaisina vuodesta 1983 saakka.)
Palvelut hoidettu 1 = erittäin huonosti, 5 = erittäin hyvin, asteikko katkaistu

Lasten päivähoitoon sen sijaan oltiin aiempaa tyytyväisempiä. Kasvua oli seitsemän prosenttiyksikköä.

Ammatillinen koulutus, niin nuorten kuin aikuistenkin, saivat vertailukunnissa (Helsinki, Vantaa, Lahti, Oulu ja Turku) keskimäärin paremmat arviot kuin Espoossa. Peruskoulu, lukio ja työväenopisto arvioitiin Espoossa yhtä usein ja lasten päivähoito vertailukuntia useammin hyväksi.

Kunnan palveluista tiedottaminen sai Espoossa samantasoisien arvioiden kuin vertailukunnissa keskimäärin, runsaat puolet vastaajista katsoi tiedotuksen hoidetun hyvin. Myös kunnan virastojen asiakaspalvelun saama arvio on vertailukuntien keskimääräisen tasolla. Noin 40 prosenttia vastaajista piti asiakaspalvelua hyvänä ja noin joka viides antoi huonon arvioiden.

Parhaimmat arviot turvallisuudelle, kirjastolle, jätehuollolle ja juomavedelle

Tyytyväisimpiä Espoossa ollaan yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen, kirjastoon, jätehuoltoon ja juomaveden laatuun. Yhdeksän kymmenestä vastaajasta arvioi ne joko erittäin tai melko hyväksi. Vähiten hyviä arvioita, alle kymmenen prosenttia saivat terveyskeskuksen vuodeosasto (8 %), vanhusten asuminen- ja laitoshoidtopalvelut (9 %), vammaispalvelut (8 %) ja pientalotontin saanti (7 %). Toisaalta niistä vain harvat osasivat sanoa mielipiteensä, ”ei osaa sanoa” -vastausten osuus oli niissä kaikissa yli 70 prosenttia.

Tyytyväisyydessä alueittaisia eroja

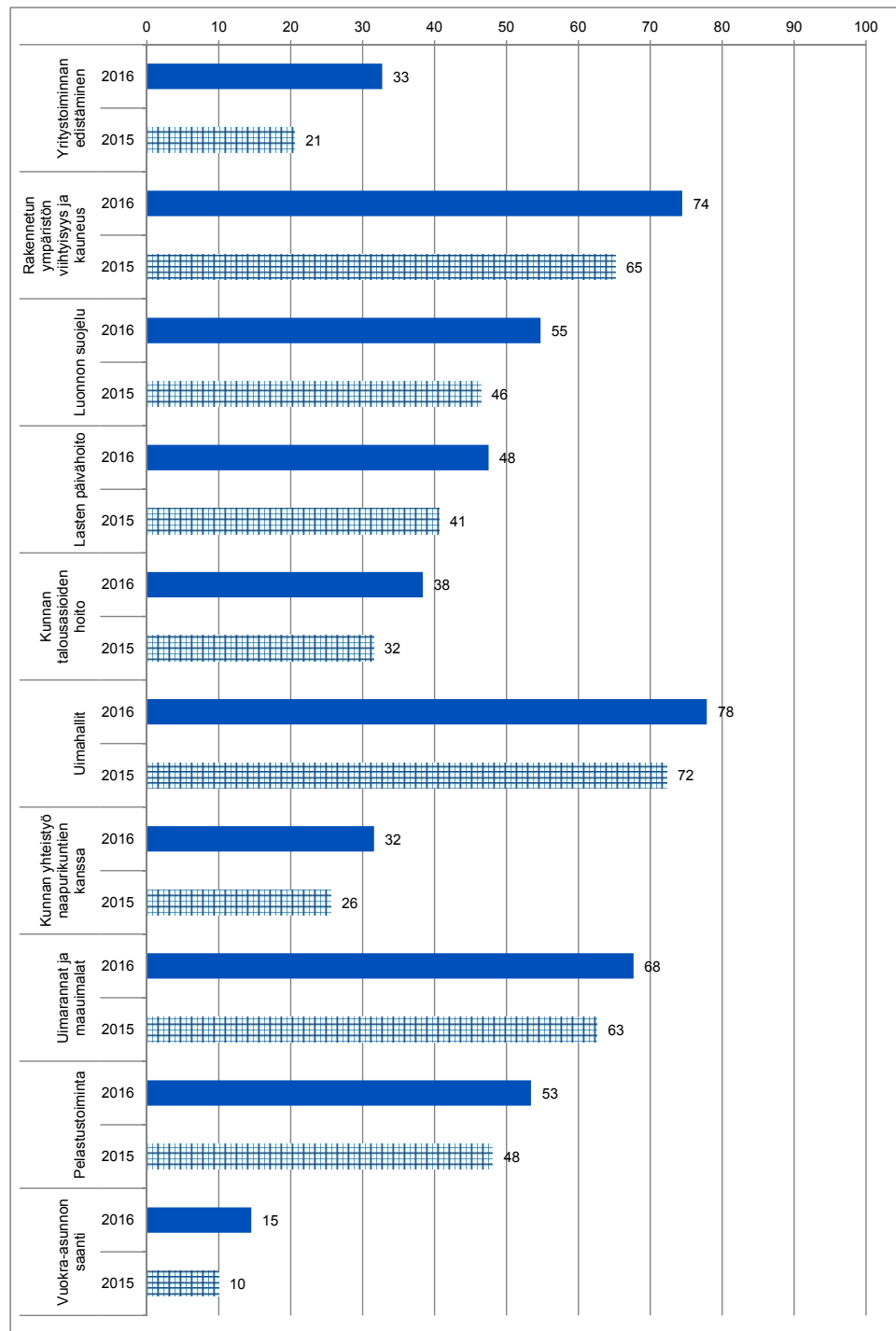
Matinkylä-Olarissa vastaajat arvioivat **terveyskeskuksen lääkäripalvelut** huonoiksi tai erittäin huonoiksi useammin kuin muualla Espoossa. Hyvän arvioiden antoi puolet vastaajista. Kysely tehtiin keväällä ennen uuden terveysaseman avautumista kauppa-keskus Ison Omenan palvelutorilla, joten sen toiminta ei ole ehtinyt vaikuttaa tuloksiin.

Sairaalapalvelut sekä sairaankuljetus ja ensihoito saivat hyvät arviot muuta Espoota harvemmin Suur-Tapiolassa.

Suur-Espoonlahdessa sekä **peruskoulu että lukio** saivat jonkin verran paremmat arviot kuin koko Espoossa keskimäärin. **Ammatilliseen koulutukseen** taas ollaan Suur-Tapiolassa tyytymättömämpiä kuin koko Espoossa. Sen sijaan siellä **taideoppilaitoksia** pidetään muita alueita useammin erittäin tai melko hyvinä.

Nuorten harrastustoiminta sai Tapiolassa muita alueita harvemmin hyviä arviointeja. **Museoihin ja taidenäyttelyihin** siellä sen sijaan ollaan muita alueita tyytyväisempiä. **Konsertit ja musiikkiesitykset** saivat Suur-Tapiolasta paremmat arviot kuin koko Espoosta. Espoon keskuksen palvelupiirin alueella ne sen sijaan saivat hyvän arvioiden harvemmin kuin koko Espoossa.

Kuvio 3. Palvelut, joihin tyytyväisten osuus lisääntynyt vähintään viisi prosenttiyksikköä, tyytyväisten osuus (%)

Urheilut ja pelikentät saavat enemmän kiitosta Suur-Leppävaarassa kuin muilla alueilla. Kahdeksan kymmenestä antoi siellä niille hyvän arvon. Matinkylä-Olarissa taas **uimarantoihin ja maauimaloihin** ollaan muita alueita useammin tyytyväisiä. Kahdeksan kymmenestä arvioi ne hyväksi. **Toreihin ja torikauppaan** ollaan Matinkylä-Olarissa harvemmin tyytyväisiä kuin koko Espoossa.

Suur-Leppävaarassa vastaajat arvioivat **pyöräilijöiden liikenneolot** paremmiksi kuin muilla alueilla. Kolme neljästä (74 %) antoi hyvän arvon, vastaavan arvon koko Espoossa antoi kaksi kolmesta (65 %). **Pyöräilijöiden liikenne-**

neturvallisuus taas sai Suur-Tapiolassa muita alueita heikommät arviot. Joka neljäs (27 %) vastaaja arvioi turvallisuuden huonoksi tai erittäin huonoksi. Muilla alueilla osuus vaihteli 16 prosentista 21 prosenttiin. **Autoilijoiden liikenneoloihin** ollaan Matinkylä-Olarissa muita alueita harvemmin tyytyväisiä.

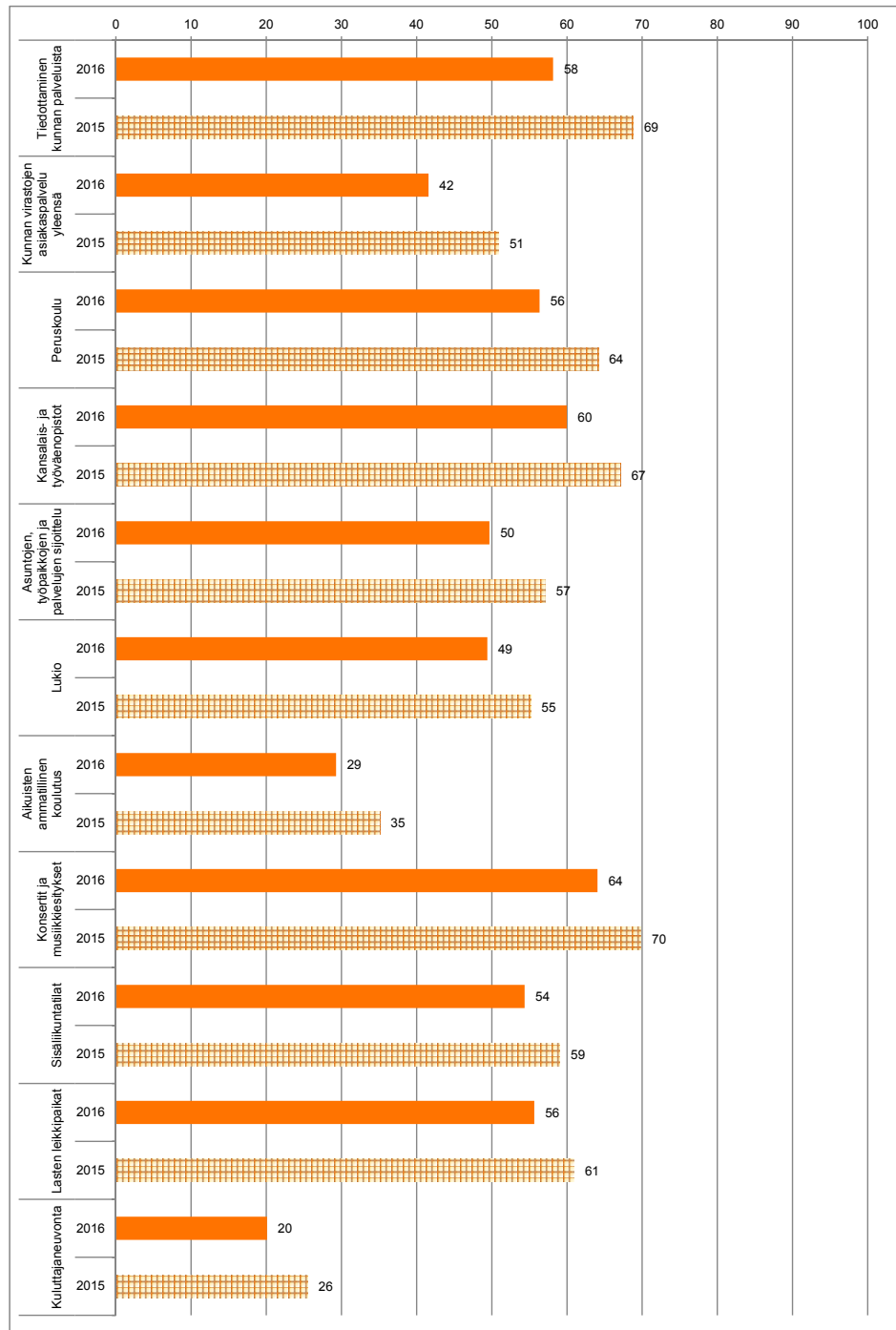
Julkiseen liikenteeseen ollaan Espoon keskuksen palvelupiirissä selvästi muita alueita tyytymättömiä. Kolme neljästä (31 %) arvioi sen melko tai erittäin huonoksi. Muilla alueilla tyytymättömien osuudet vaihtelivat 15 prosentista 18 prosenttiin.

Rakennetun ympäristön viihtyisyyden ja kauneuden tyytyväisimpiä ollaan Suur-Leppävaarassa,

tyytyväisten osuus vastaajista on 9 prosenttiyksikköä suurempi kuin koko Espoossa. **Rakennetun ympäristön valvontaan** tyytyväisiä on muita alueita enemmän Espoon keskuksen palvelupiirin alueella, jossa melkein puolet (46 %) antoi sille hyvän arvon. Muilla alueilla hyvän arvon antaneiden osuus vaihteli Suur-Tapiolan 34 prosentista Suur-Leppävaaran 40 prosenttiin.

Espoolaisista vastaajista suurtapiolalaiset ovat harvemmin tyytyväisiä **pelastustoimintaan**. Hyvän arvosanan antoi 45 prosenttia, kun tyytyväisten osuus koko Espoossa on 53 prosenttia. **Kunnan talousasioita** pidetään hyvin hoidettuina 46 prosentin Matin-

Kuvio 4. Palvelut, joihin tyytyväisten osuus pieneni vähintään viisi prosenttiyksikköä, tyytyväisten osuus (%)

kylä-Olarissa asuvan vastaajan mielestä. Tämä on enemmän kuin koko Espoossa keskimäärin.

Eniten hyviä arvioita **yrittötoiminnan edistäminen** saa Suur-Tapiolassa, 41 prosentilta vastaajista, mikä on kahdeksan prosenttiyksikköä enemmän kuin koko Espoossa.

Tiedot ovat peräisin FCG Konsultointi Oy:n tutkimuksesta ” KAPA - Kaupunki- ja kuntapalvelut 2016, Aukastyytyväisyystulokset, Espoo, 12.9.2016”. Tutkimus tehtiin yhdeksässä kunnassa, joten tutkimuksesta saadaan myös vertailutietoa muihin kaupunkeihin. Tutkimuksen kysymyksenasettelu säilytettiin vertailtavuuden vuoksi keskeisiltä osiltaan samanlaisena kuin aiempina vuosina. Tutkimus on tehty vuodesta 1983. FCG on tehnyt Espoon toimeksiannosta viime vuosina, ns. Kaupunkipalvelututkimusten välivuosina, suppeampaa palvelututkimusta, joten osasta kysymyksistä saadaan vertailutietoa myös viime vuosilta. Kyselyn vastaajat valittiin satunnaisesti 18-79-vuotiaista kuntalaisista. Kysely lähetettiin vastaajille huhti-toukuuussa 2016. Espoossa otos oli 4 000 henkilöä ja vastauksia saatiin 1280. Vastausaktiivisuudeksi saatiin 32 prosenttia.

www.espoo.fi/tieto > Palvelut > Kuntapalvelututkimus 2016: Espoolaiset edelleen tyytyväisiä palveluihinsa

Lisätietoja:

Espoon kaupunki, Konserniesikunta, Strategia ja kehittäminen

Erytisiantuntija Tuula Miettinen, puh. 043 826 5210
Tutkimusjohtaja Teuvo Savikko, puh. 050 380 7608

Lue lisää tutkimuksen raportista: **KAPA - Kaupunki- ja kuntapalvelut 2016, Aukastyytyväisyystulokset, Espoo. 12.9.2016, FCG Konsultointi Oy, HM**

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Hyvinvointia luodaan kunnassa

Riikka Puusniekka ja Teuvo Savikko

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yksi kunnan keskeisistä tehtävistä. Kuntalain mukaan kunnan tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa. Hyvinvoinnin edistämisen tulee näkyä kuntastrategiassa ja se tulee liittää kiinteäksi osaksi talouden ja toiminnan suunnittelua.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä tulee säilymään kunnilla sote-uudistuksen yhteydessä. Myös maakunnille tullaan määrittelemään rooli tässä työssä. Kunnissa on juuri nyt ajankohtaista pohtia sitä, miten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät organisoidaan jatkossa osan toimijoista siirtyessä kunnista maakuntiin.

Hyvinvoinnin edistäminen kuntien ja maakuntien yhteistyötä

Kuntien järjestämät sosiaali- ja terveystalot tulevat siirtymään maakuntien järjestettäväksi vuoden 2019 alusta alkaen. Siirto koskee myös ehkäisevää sosiaali- ja terveydenhuoltoa. Terveystalot- ja sosiaali- ja terveydenhuoltoa määritellyt tehtävät siirtyvät lähes sellaisinaan uuteen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiin.

Muutoksen yhteydessä kunnan tehtäväksi jää edelleen asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin tilan väestöryhmittäinen seuranta, tavoitteiden ja toimenpiteiden asettaminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä toimenpiteiden raportointi valtuustolle vuosittain. Kunnan tehtäviin sisältyvät myös hyvinvointikertomuksen laatiminen kerran valtuustokaudessa sekä päätösten ennakkoarviointien toteuttaminen. Kunnan tulee myös nimetä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahot.

Maakuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät tulevat muodostumaan pääosin niistä tehtävistä, jotka aiemmin kuuluivat sairaanhoitopiireille. Maakuntien vastuulla on jatkossa myös alueellisten hyvinvointikertomusten valmistelu. Maakuntien edellytetään tekevän tiivistä yhteistyötä alueen kuntien kanssa ja tarjoavan näille asiantuntijatukea muun muassa hyvinvointikertomusten laatimisen, ennakkoarviointien toteuttamisen ja valtakunnallisten ohjelmien toimeenpanon osalta.

Kuntien ja maakuntien yhteistyö hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä on olennaista, jotta sote-uudistuksen tavoitteena olevat terveyserojen kaventaminen ja kustannusten hillintä voisivat toteutua.

Espoossa rakennetaan vahvaa perustaa tulevaisuuden hyvinvointijohtamiselle

Kuntien vastuulla olevien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävien hoitaminen edellyttää, että kunnassa on selkeästi määritellyt rakenteet toiminnan johtamiselle ja toteuttamiselle. Rakenteiden tulee kattaa kaikki hallinnonalat ja huomioida yhteistyö muiden kunnassa toimivien tahojen kanssa, ja jatkossa myös yhteistyö maakuntien kanssa.

Espoossa keskitytään vahvistamaan vuoden 2017 aikana hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteita. Tähän sisältyvät poikkihallinnollisten johtamisen rakenteiden uudistus, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vieminen tiiviimmin talouden ja toiminnan suunnittelun vuosikelloon sekä hyvinvointiraportoinnin uudistaminen.

Johtamisen rakenteiden uudistuksen yhteydessä kaupungin johtoryhmä ottaa aiempaa vahvemman roolin hyvinvointityön johtamisesta. Jo olemassa olevan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmän kokoonpanoa tarkastetaan ja työskentely kytketään paremmin talouden ja toiminnan suunnittelun vuosikelloon. Työskentelyä tukee jatkossa asiantuntijaryhmä, jossa on edustus Espoon kaupungin konserniesikunnasta ja toimialoilta sekä järjestökentältä. Eri-ikäryhmien hyvinvoinnin edistämisen yhteen sovittavaa johtamista tuetaan perustamalla työikäisten ja ikäihmisten poikkihallinnolliset työryhmät. Lasten ja nuorten asioita on jo hoidettu tämäläisyyttä kuluneen valtuustokauden ajan ja hyvät kokemukset rohkaisevat samankaltaiseen työskentelyyn myös muiden ikäryhmien kohdalla.

Hyvinvointikertomus laaditaan edelleen kerran valtuustokaudessa. Tämän lisäksi hyvinvoinnin tilan keskeiset seurantaindikaattorit ja toimenpiteiden toteutuminen raportoidaan vuosittain. Hyvinvointikertomus ja välivuosien raportit pilkotaan selkeästi kahteen osaan, jotka ilmestyvät eri aikaan vuodesta. Hyvinvoinnin tilaa kuvaava osio ilmestyy jatkossa samanaikaisesti toimintaympäristön tilan analyysin kanssa ja kytkeytyy myös tätä kautta paremmin strategia-työhön. Suunnitelmaosio toimenpiteineen ilmestyy loppuvuodesta samalla kun seuraavan vuoden talous- ja toimintasuunnitelma hyväksytään. Lakisääteiset erillisohjelmat ja näiden raportointi tullaan kytkemään jatkossa tiiviimmin hyvinvoinnin raportointiin.

Hyvinvoinnin raportoinnin uudistuksella pyritään koamaan hyvinvointiasiat yhdeksi kokonaisuudeksi, jolloin kokonaisuuden hahmottamisen ja johtamisen pitäisi helpottua. Uudistuksen toivotaan tukevan sekä luottamushenkilöitä että johtavia virkamiehiä omassa työssään.

Nostoja tuoreimmasta hyvinvointiraportoinnista

Espoon väestö kasvaa voimakkaasti. Kasvu oli 4 260 henkeä vuoden 2015 alusta vuoden 2016 alkuun. Kasvusta noin 3 100 muodostui vieraskielisistä henkilöistä. Vuoteen 2026 mennessä väestön ennustetaan kasvavan 308 000:een. Vieraskielisten osuuden kasvun ennustetaan olevan myös jatkossa merkittävä. Vieraskielisiä on Espoossa nyt noin 42 000 ja vuonna 2030 heitä arvioidaan olevan yli 80 000. Paljon palveluja tarvitsevien vieraskielisten lapsiperheiden osuus kasvaa tällä hetkellä nopeammin Espoossa kuin muissa pääkaupunkiseudun kunnissa tai kuusikovertailukunnissa.

Espoon väestö ikääntyy, sekä vanhusten määrä että vanhusten suhteellinen osuus kasvavat nopeasti. Eläkeikäisten osuus koko väestöstä oli 13,9 % vuoden 2016 alussa. Yli 75-vuotiaiden osuus kaikista eläkeikäisistä oli 36,8 % ja koko väestöstä 5,1 %. Väestöennusteen mukaan yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa vuoteen 2026 mennessä 8,2 %:iin, 25 350 henkeen. Vuoden 2015 alussa kaikista 65 vuotta täyttäneistä joka kolmas asui yksin, yli 75 vuotiaista 41 %. Yksinasuminen lisää usein yksinäisyyden kokemusta ja ulkopuolisen avun tarvetta.

Pääosalla espoolaisista on hyvä toimeentulo. Työttömyys on kuitenkin kasvanut merkittävästi viime vuosina. Työttömyyden kasvu Espoossa, kuten pääkaupunkiseudulla kokonaisuudessaan, on ollut muuta maata suurempaa. Pitkäaikaistyöttömien osuus nousi lähes 10 % vuodessa ja osuus oli Espoossa hieman suurempi kuin Vantaalla ja Helsingissä. Pitkäaikaistyöttömyys kohdistuu erityisesti yli 50-vuotiaisiin. Myös nuorisotyöttömyys on kasvanut viime vuosina rajusti ja nuorisotyöttömien osuus on edelleen varsin korkea. Asumistukea saavien asuntokuntien määrä on lisääntynyt merkittävästi; vajaassa neljässä vuodessa kasvu oli yli 4 000 asuntokuntaa.

Espoossa väestö on ollut pitkään keskimääräistä paremmin voivaa. Tätä on selittänyt osaltaan väestön korkea koulutus ja hyvä sosioekonominen asema. Sairastavuusindeksin mukaan espoolaiset ovat edelleen selvästi keskimääräisiä suomalaisia terveempiä. Tuoreimmat aikuisväestön terveyttä ja terveyskäyttäytymistä kuvaavat tulokset viittaavat kuitenkin siihen, että tilanne saattaa muuttua lähivuosina. Työ-

ikäinen väestö muun muassa kokee työkykynsä nyt aiempaa heikommaksi. 20–64 -vuotiaiden lihavuus on lisääntynyt ja kehitys päivittäisen tupakoinnin ja alkoholin liikakäytön osalta on ollut epäsuotuisaa. Myös ikäihmisten päihteiden käyttöä koskevat tulokset ovat huolestuttavia. Alkoholin liikakäyttö on lisääntynyt vuodesta 2014. Sekä tupakointi että alkoholin liika-
käyttö olivat yleisempiä kuin muissa pääkaupunkiseudun kunnissa.

Espoolaisista lapsista ja nuorista valtaosa voi hyvin ja elää hyvää kasvua ja kehitystä tukevilla perheillä. Lastensuojeluilmoituksen määrä kasvoi kuitenkin merkittävästi (2014–2015) ja kasvu oli selkeästi suurempaa kuin muissa pääkaupunkiseudun kunnissa tai kuusikovertailukunnissa. Eniten kasvoi sellaisten ilmoitusten määrä, jossa syynä olivat joko aikuisten päihteidenkäyttö, perheväkivalta tai aikuisten mielen-
terveyteen liittyvät syyt. Kasvun on arveltu selittyvän osin viranomaisten ilmoitusvelvollisuutta koskevan tietoisuuden lisääntymisen vuoksi, osin maahanmuuttajaperheiden määrän kasvun ja alaikäisten turvapaikan hakijoiden tilanteen seurauksena. Kasvun on arveltu heijastelevan myös perheiden heikentynyttä taloudellista tilannetta. Ongelmat lasten ja nuorten sosiaalisissa suhteissa, mielen hyvinvoinnissa ja tunne-elämässä nousevat esiin systemaattisesti eri lähteistä. Näiden tukemiseen tulisi kiinnittää huomiota edelleen.

Tyytyväisyys kunnan järjestämiin palveluihin oli hieman yleisempää Espoossa kuin vertailuryhmän muissa suurissa kaupungeissa. Tyytyväisyys varhaiskasvatukseen lisääntyi vuodesta 2015, kun taas koulutusta (peruskoulu, lukio, ammatillinen koulutus, työväenopisto) ja palveluista tiedottamista koskeva tyytyväisyys vähentyi.

Lisätietoja:

Erityissuunnittelija Riikka Puusniekka,
Espoon kaupunki, Sosiaali- ja terveystoimi,
Kehittämisen tulosalue Ketterä, puh. 043 826 8041

Tutkimusjohtaja Teuvo Savikko, Espoon kaupunki,
Konserniesikunta, Strategia ja kehittäminen,
puh. 050 380 7608

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Koulutulokkaan terveystarkastukseen valmistaudutaan sähköisesti

Leena Latva-Rasku

Syksyllä 2016 koulunkäynnin aloitti 3 540 espoolaista. Koulun aloittaminen on jännittävä vaihe lapsen ja koko perheen elämässä. Vanhempien kasvatustyötä tukevat koulussa opettajien lisäksi lukuisat muut aikuiset, muun muassa terveydenhoitaja. Lapsi tapaa terveydenhoitajan ala- ja yläkoulussa vähintään kerran vuodessa, ensimmäisen kerran kouluuntulotarkastuksessa.

Ajanvaraus koulutulokkaan terveystarkastukseen on mahdollista tehdä Espoossa sähköisesti. Vuonna 2016 tätä mahdollisuutta hyödynsi 55 % ekaluokkalaisten vanhemmista. Tänä vuonna sähköisen ajanvarauksen yhteydessä vanhemmille tarjottiin mahdollisuus täyttää tarkastukseen liittyvä sähköinen esitietolomake. Siinä kysytään muun muassa lapsen terveydentilaan, nukkumiseen, ruutuaikaan sekä perheen ruokailutottumuksiin liittyviä asioita. Marraskuun alkuun mennessä 51 % vanhemmista oli hyödyntänyt tätä mahdollisuutta. Sähköisesti ennen tapaamista toimitetut tiedot mahdollistavat tarkastuksen sisällön suunnittelun entistä tarkemmin eikä tapaamisessa kulu aikaa esitietolomakkeen läpikäymiseen.

Sähköinen esitietolomake on saanut vanhemmilta hyvän vastaanoton. Lomakkeen täyttäminen on koettu helpoksi ja annettuihin vastauksiin on päässyt palaamaan vielä lomakkeen lähettämisen jälkeenkin. Molemmat vanhemmat ovat voineet täyttää tiedot erikseen ja antaa halutessaan toiselle vanhemmalle mahdollisuuden nähdä annetut vastaukset. Jonkin verran täyttämisessä ilmeni teknisiä ongelmia. Palautetta on tullut myös lomakkeen sisällöstä. Palautteet on huomioitu ja palvelua pyritään kehittämään niiden perusteella entistä paremmaksi.

Monelle on turhauttavan tuttu tilanne, jossa asiointipalvelusta toiseen siirryttäessä on välillä kirjauduttava uudelleen päästäkseen palvelussa eteenpäin. Tämän vuoksi koulutulokkaan ajanvarauksen ja esitietojen välille on tehty kertakirjautuminen. Tämä tarkoittaa sitä, että ajanvarauksen tehnyt vanhempi pystyy siirtymään esitietolomakkeen täyttämiseen ilman uutta kirjautumista. Samoin esitietojen täyttämisen yhteydessä siirtyminen takaisin ajanvarausjärjestelmään onnistuu nyt yhdellä klikkauksella. Tämä on ollut toivottu toiminnallisuus, joka luo palvelujen käyttäjälle ehjän asiointikokemuksen ilman turhia kirjautumisia.

Jokaisen uuden sähköisen palvelun käyttöönotto vaatii paljon suunnittelua ja monen ammattilaisen työpanosta, jotta palvelu toimisi sekä teknisesti että sisällöllisesti oikein. Pelkästään ammattilaisten näkemys palvelun sisällöstä ei riitä, vaan suunnittelu- ja kehittämissuunnitelmaan on tärkeää ottaa mukaan myös palvelun tulevat käyttäjät. Yhdessä tekemällä saadaan aikaan palveluja, jotka vastaavat todelliseen tarpeeseen.

Lisätietoja:

Suunnittelija Leena Latva-Rasku,
Espoon kaupunki, Sosiaali- ja terveystoimi,
Kehittämisen tulosalue, puh. 043 824 8642,
leena.latva-rasku@espoo.fi

Espoon Rantaraitti - merellinen mahdollisuus

Suvi Kajamaa

Rantaraitti on Espoon rantaviivaa määrittävä, asukkaille merkityksellinen virkistys- ja ulkoilureitti. Sen merkitys lähivirkistysalueena kasvaa Espoon nopean väestönkasvun sekä Länsimetron myötä. Alueen mahdollinen lisääntyvä käyttö luo paineita sekä uutta kehittämispotentiaalia alueen infrastruktuuriin ja nykyisen palvelutason parantamiseen.

Rantaraitin maisema vaihtelee suojellusta Natura-alueesta urbaaniin yrityskeskittymään. Alue on laaja ja sen identiteetti on hyvin monipuolinen. Vaikka Rantaraitti onkin edistyksellinen ja upea saavutus itsessään, tulisi sen yhteydessä pyrkiä pois kehitystä rajoittavasta 'reittiajattelusta'. Rantaraitin ymmärtäminen aktiivisen toiminnan ja oleilun mahdollistavana merellisenä ympäristönä sekä ainutlaatuisena virkistävänä maisemana vie alueen kehittämiseen liittyvän ajattelun uusille poluille. Kehittämisen lähtökohta tulisi olla käyttäjäkokemuksen parantaminen sekä alueen kestävä käytön monipuolinen mahdollistaminen.

Alkuvuodesta 2016 kaupunginjohtaja Jukka Mäkelä nimesi monialaisen Rantaraitin kehittämissuunnitelman, jonka tehtävänä oli esitys Rantaraitin ja sen alueen palveluiden kehittämisestä: tarpeista, mahdollisuuksista sekä erilaisista suunnittelussa ja toteutuksessa huomioon otettavista seikoista. Viime kesäkuussa valmistunut raportti avaa esimerkkien avulla erilaisia Rantaraitin käyttäjäkokemukseen liittyviä ongelma-kohtia, alueelta löydettäviä käyttäjien hiljaisia signaaleja, sekä esimerkkejä luovista ja ketteristä toteutuksista muissa merenrantakaupungeissa. Raportti

Kuva 1. Saaristoveneliikenne on ehdottomasti alueen ylpeys. Palveluna sen vaikuttavuusarvo on suuri, se mahdollistaa saariston saavutettavuuden tasavertaisesti kaikille.

nostaa myös esiin alueelle tärkeitä ominaisuuksia, sekä kohteita, jotka ansaitsevat tulla tunnetummiksi.

Raportissa ehdotetaan Rantaraitille jalkautettavaksi kokeilevaa ja ketterää yhteiskehittämisen toimintakulttuuria, jossa kaupungilla on ns. mahdollistajan rooli. Alueen kehittämisessä on tärkeää pyrkiä löytämään kestäviä ratkaisuja, jotka perustuvat asukkaiden hyvinvoinnin lisäämiseen sekä alueen luontoarvojen turvaamiseen. Pienetkin teot voivat parantaa alueen palvelutason laatua huomasti, ja myös olemassa olevien mahdollisuuksien käytettävyyttä ja suosiota voidaan lisätä esim. viestintää ja alueen tunnistettavuutta kehittämällä.

Kuva 2. Kasavuori on yksi alueen maisemallinen helmi, jonka aluetta huonosti tunteva Rantaraitin kulkija helposti ohittaa.

Kuva 3. Tulipaikat ovat Rantaraitin varrella yleinen käyttäjien jättämä hiljainen signaali puuttuvasta palvelusta. Tulipaikkaverkoston toteuttaminen ja ylläpito on mainio esimerkki käyttäjälähtöisestä tarpeesta, joka esim. alueen eri toimijoiden välisellä yhteistyöllä olisi melko yksinkertaista toteuttaa.

Kaupungin tehtävä on hallita ja ymmärtää laajaa kokonaisuutta. Yhteiskehittäminen vaatii kaupungilta avoimuutta, aktiivisuutta sekä palveluasennetta mm. alueen nykyisiä ja tulevia toimijoita kohtaan, jotka ovat alueen palveluverkon olennaisia sisällön ja laadun tuottajia. Yhteiskehittämisellä pyritään löytämään uusia innovatiivisia ratkaisuja: yritykset, yhteisöt, asukkaat, sekä kaupungin eri toimialat ovat olennaisia sidosryhmiä viisaan, elämyksellisen, energiatehokkaan ja yhteisöllisen alueen tulevaisuudessa. Rohkeasti ja luovasti kokeilemalla tulevaisuuden palveluja sekä niiden potentiaalisia sijainteja voidaan kehittää ja testata väliaikaisilla toiminnoilla. Esimerkiksi siirrettävä ruokarekka on yksinkertainen väline testata tietyn sijainnin mahdollista asiakasvirtaa, ja mm. väliaikaisten kevyiden rakenteiden salliminen voi synnyttää mm. uusia yhteisöllisiä innovaatioita.

Kehittämisryhmä korostaa, että kaupungille tarvitaan alueen kehittämistä johtava vastuuntuntoinen ja palvelukykyinen 'isäntä'. Hänen vastuullaan tulee olla

Kuva 4. Useista Rantaraitin olennaisista kohdista puuttuvat palveluihin ohjaavat opasteet. Rantaraitin käyttäjää ei ole huomioitu; suurin osa olemassa olevista opasteista on kohdennettu autoilijoille.

uuden toimintakulttuurin jalkauttaminen, alueen yhteiskehittämisen aktiivinen vauhdittaminen sekä alueen kehittämiseen liittyvä viestintä ja kokonaisuuden hallinta. Kaupungin sisäistä yhteistyötä tulee myös kehittää ja ns. perusasiat tulee saattaa kuntoon. Alueen yleinen siisteys, riittävä määrä roska-astioita ja penkkejä, wc-palvelut ja selkeä opastus ovat vetovoimaisen ranta-alueen perusedellytykset.

Kokeilukulttuurin ja rohkean testauksen lisäksi alueelle toivotaan mm. entistä monipuolisempia vuokraus- ja ravintolapalveluita, espolaista saunakulttuuria, yhdessäoloon kannustavia piknik-pöytiä, paikallisuutta tukevia tapahtumia sekä veden äärellä oleilun mahdollistavia rakenteita.

Syyskuussa Rantaraitti-raportti esiteltiin kaupungin hallitukselle ja kehittämisryhmä järjesti aiheen tiimoilta kehittämisseminaarin päätöksentekijöille sekä virkamiehille. Rantaraitin kehittämisryhmään kuuluvat Tuula Antola, Hilikka Julkunen, Suvi Kajamaa, Tapani Kortelainen, Lennart Pettersson, Harri Tanska sekä Jaana Tuomi.

Rantaraitti-raportti on osoitteessa: <http://espoo04.hosting.documenta.fi/kokous/2016384060-22-2.PDF>

Facebook: EspoonRantaraitti

Lisätietoja:
Hankesuunnittelija Suvi Kajamaa,
Espoon kaupunki, Sivistystoimi,
puh. 043 824 8456,
suvi.kajamaa@espoo.fi

Espoon ruotsinkielisten väestöennuste vuosille 2017-2026

Teija Jokiranta

Espoon uusi alueittainen ruotsinkielisten väestöennuste perustuu Espoon ruotsinkielisen väestön viimeaikaiseen kehitykseen, Espoon ruotsinkielisen väestön pitkän aikavälin ennusteeseen vuoteen 2050 (Kaupunkitutkimus TA Oy) ja koko Espoon väestöennusteeseen. Uudessa ennusteessa oletetaan ruotsinkielisen väestön osuuden koko väestöstä laskevan noin 0,1 prosenttiyksikköä vuosittain kokoenustekauden. Tämä merkitsee, että ruotsinkielisen väestön määrä jonkin verran laskee.

Espoossa oli ruotsinkielisiä asukkaita vuoden 2016 alussa 20 216. Ennusteen mukaan ruotsinkielisten määrä on vuoden 2026 alussa 19 700 asukasta. Tällöin vuoden 2026 alkuun mennessä Espoon ruotsinkielisten asukkaiden määrä laskisi noin 500 asukkaalla nykyisestä. Samoin ruotsinkielisten suhteelliset osuudet Espoon väestöstä laskisivat vastaavana ajanjaksona 7,5 prosentista 6,4 prosenttiin.

Eniten ruotsinkielisten asukkaiden määrä laskee Vanha-Espoon, Suur-Espoonlahden ja Suur-Matinkylän alueilla 190 - 480 asukkaalla. Toisaalta ruotsinkielisten asukkaiden määrä kasvaa Suur-Tapiolassa, Suur-Kauklahdessa ja Pohjois-Espoossa 90 - 250 asukkaalla.

Ruotsinkielisen väestön määrä kasvaa yli 200 asukkaalla Suurpellon, Otaniemen, Niittykummun ja Perkaan pienalueilla ja vähenee eniten Haukilahdessa, Soukanmäessä ja Matinhahdessa 160 - 250 asukkaalla.

Uudessa Espoon ruotsinkielisen väestön ennusteessa väestön määrä laskee jonkin verran enemmän kuin edellisessä vuosien 2015-2024 ennusteessa. Vuoden 2024 väestö on uudessa ennusteessa 120 asukasta pienempi kuin vanhassa. Ennusteen ajaksolla ruotsinkielisen väestön määrä laskee Espoossa uudessa ennusteessa 500 asukkaalla kun se edellisessä ennusteessa laski 300 asukkaalla.

Ennusteen tiedot on saatavissa
Aluesarjat-tilastotietokannasta

www.aluesarjat.fi > Tilastokanta > Pääkaupunkiseutu alueittain > Väestö > Väestöennuste > E2. Espoon ruotsinkielinen väestö 1.1.1999-2016 ja väestöennuste 1.1.2017-2026

Lisätietoja:

Tutkija Teija Jokiranta, Espoon kaupunki, Konserniesikunta, Strategia ja kehittäminen, puh. 043 8265 208, teija.jokiranta@espoo.fi

VÄESTÖNMUUTOKSET

III NELJÄNNES 2016 (1.7. - 30.9.) ennakkotietoja

Teija Jokiranta

Espoon muuttovoitto muista kunnista piristyi syyskuussa 2016

Espoon väkiluku syyskuun lopussa oli ennakkotietojen mukaan 273 200 asukasta. Kasvua vuoden 2016 tammi-syyskuussa oli 3 400 asukasta, mikä on vuoden 2015 vastaavan ajankohdan väestönkasvua (3 200 asukasta) 200 asukasta enemmän. Kuntien välinen muuttoliike laski edellisvuodesta. Muutto ulkomailta Espooseen nousi viime vuoden vastaavasta ajankohdasta, mutta espoolaisten muutto ulkomaille laski noin 80 hengellä. Tammi-syyskuussa Espoolle tuli ulkomaista muuttovoittoa 1 030 asukasta, noin 240 asukasta enemmän kuin edellisvuonna vastaavana ajankohtana. Espoon tammi-syyskuun väestönkasvusta 42 prosenttia oli syntyneiden enemmyyttä, 30 prosenttia maahanmuutosta johtuvaa ja kuntien välinen muuttoliike lisäsi Espoon väestöä 28 prosentin verran. Espoon vuoden 2016 väestönkasvuksi ennakoidaan 4 500 asukkaan kasvua.

Pääkaupunkiseudun väestö kasvoi tammi-syyskuussa 13 100 asukkaalla ja oli syyskuun lopussa 1 135 200. Pääkaupunkiseudun kunnista Helsinki, Vantaa ja Espoo saivat muuttovoittoa muista kunnista tammi-syyskuussa, Kauniainen kärsi muuttotappiota ja sen väestö väheni. **Koko maan** väestö kasvoi 13 700 asukkaalla. Pääkaupunkiseudun osuus koko maan väestöstä on 20 prosenttia. Suurin väestöä lisäävä tekijä koko maassa oli tammi-syyskuussa maahanmuutto, minkä ansiosta maan väkiluku kasvoi noin 13 700 asukkaalla. Syntyneitä oli 700 asukasta enemmän kuin kuolleita. Tammi-syyskuussa maahanmuutto Suomeen oli 24 600 asukasta, mikä on 3 720 asukasta enemmän kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana.

Yhdeksästä¹⁾ suurimmasta kaupungista kaikki saivat muuttovoittoa muista kunnista tammi-syyskuussa. Maahanmuutto lisää väestöä kuntien välistä muuttoliikettä enemmän Espoossa ja Oulussa. Lahdessa kuolleiden määrä ylittää syntyneiden määrän. Pääkaupunkiseudun ulkopuolisista suurista kunnista eniten kasvoivat Tampere, Oulu, Turku ja Jyväskylä. Yhdeksän suurimman kaupungin väkiluku on 38 prosenttia koko maan väkiluvusta, eli lähes kaksi viidesosaa.

Helsingin seutu (14 kuntaa)²⁾ kasvoi tammi-syyskuussa kaikkiaan 15 100 asukkaalla. Väestönkas-

vusta syntyneiden enemmyyttä oli 30 prosenttia, 32 prosenttia tuli maahanmuutosta ja 38 prosenttia muuttovoittona muista kunnista. Helsingin seudun väkiluku syyskuun lopussa oli 1 453 000 asukasta. **Kehyskuntien³⁾** asukasluvut kasvoivat 1 940 asukkaalla. Väestönlisäyksestä oli syntyneiden enemmyyttä kuolleisiin nähden 41 prosenttia, muuttovoittoa muista kunnista 29 prosenttia ja maahanmuuttoa 30 prosenttia. Kehyskuntien asukasluvut syyskuun lopussa oli 317 700 asukasta.

Helsingin seudun (14 kuntaa) ja muun seudun⁴⁾ väkiluku oli syyskuun lopussa 1 578 400 asukasta ja alueen osuus koko maan väestönkasvusta oli 108 prosenttia, eli alue kasvoi koko maata enemmän. Alueen syntyneiden enemmisyys kuolleisiin nähden oli 4 400 asukasta kun se koko maassa oli 700, eli alueen syntyneiden enemmisyys oli reilusti positiivinen.

Pääkaupunkiseudun ulkopuolisia kasvukeskuksia⁵⁾ olivat Tampere, Oulu, Turku ja Jyväskylä. Muuttotappiokuntia isoista kaupungeista oli kolme viidestä. Suuria kaupungeja, joissa kuolleisuus ylitti syntyvyyden, oli puolet. Siirtolaisuus lisäsi väestöä kuntien välistä muuttoa enemmän lähes puolessa yli 50 000 asukkaan kaupungissa. Väestö väheni yli kolmanneksessa suurista kaupungeista, eniten Kouvolassa 400 asukkaalla ja Salossa 250 asukkaalla.

Rekisteristä⁶⁾ poimitun ennakkotiedon mukaan Espoossa oli syyskuun lopussa 41 100 **vieraskielistä asukasta** eli 15,0 prosenttia väestöstä.

1) Yhdeksän suurinta kaupunkia 1.1.2016 ovat Helsinki, Espoo, Tampere, Vantaa, Oulu, Turku, Jyväskylä, Lahti ja Kuopio. Niiden väestö ylittää 100 000 asukkaan rajan.

2) Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula, Vantaa ja Vihti

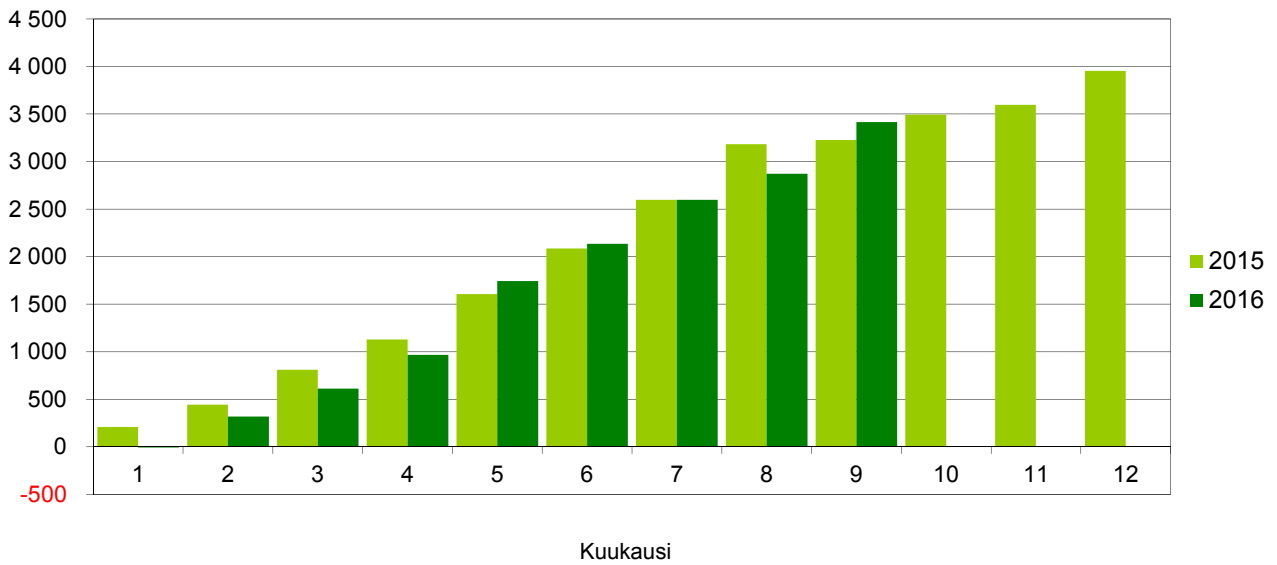
3) Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti

4) Muuhun seutuun kuuluvat lisäksi Porvoo, Lohja ja Raasepori

5) Yli 50 000 asukkaan kaupungit 1.1.2016 ovat Helsinki, Espoo, Tampere, Vantaa, Oulu, Turku, Jyväskylä, Lahti, Kuopio, Kouvola, Pori, Joensuu, Lappeenranta, Hämeenlinna, Vaasa, Rovaniemi, Seinäjoki, Mikkeli, Kotka ja Salo.

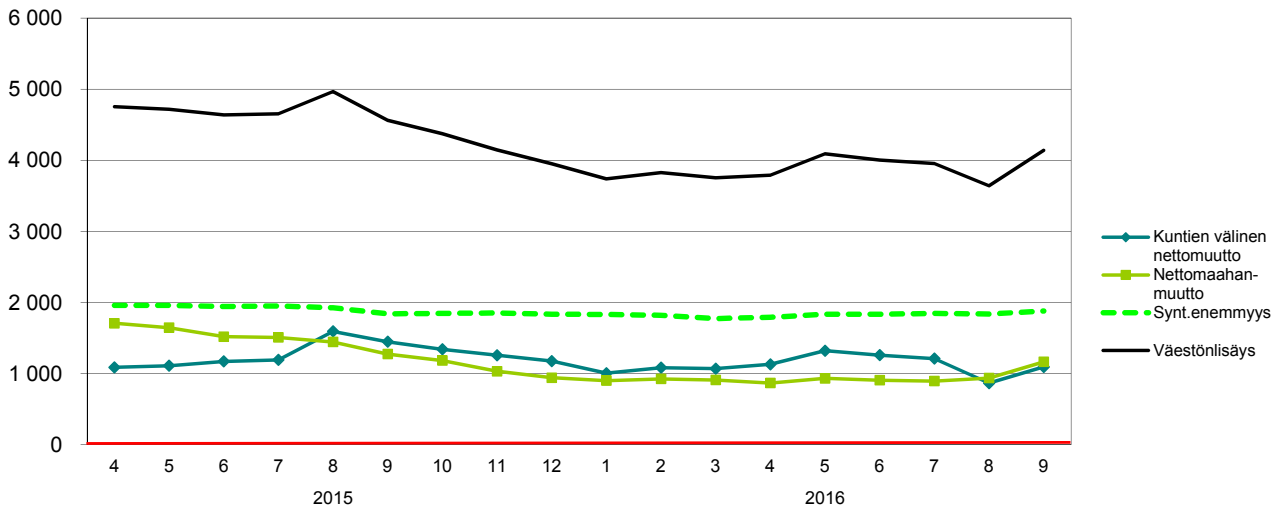
6) Trimble Locus, väestö

Asukasta

Kuva 1. Väestönkasvu Espoossa kuukausittain 2015 ja 2016, kertymä vuoden alusta

Asukasta

Kuva 2. Väestönmuutokset Espoossa 2015-2016, 12 kk:n liukuva vuosisumma

Taulukko 1. Espoon väestönmuutokset tapahtumakuukauden mukaan

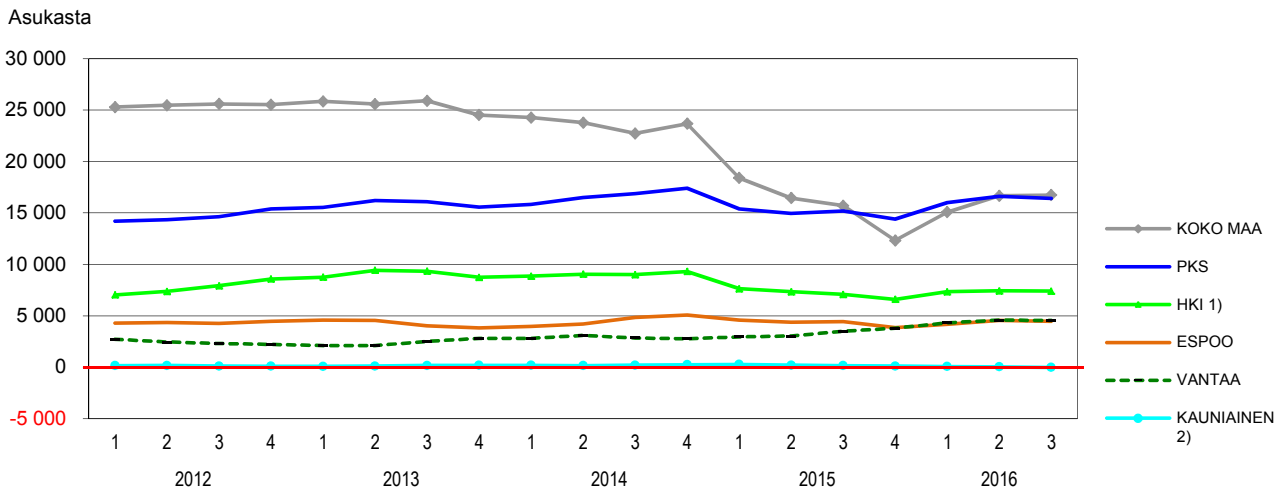
Vuosi Kuukausi	Maassamuutto			Siirtolaisuus			Muutto- voitto yht.	Luonnolliset väestönmuutokset			Väestön lisäys 1)	Väestö vuoden/ kk:n lopussa 1)
	Kuntaan	Kunnasta	Netto	Maahan	Maasta	Netto		Elä- vänä synt.	Kuol- leet	Synt. enem- myys		
Toteutunut												
1990	9 790	9 233	557	763	384	379	936	2 707	904	1 803	2 812	172 645
1991	9 625	8 922	703	813	393	420	1 123	2 773	907	1 866	3 047	175 692
1992	9 741	8 715	1 026	805	454	351	1 377	2 985	959	2 026	3 375	179 067
1993	10 673	9 174	1 499	723	487	236	1 735	2 972	979	1 993	3 612	182 679
1994	11 711	10 043	1 668	553	615	-62	1 606	3 057	905	2 152	3 828	186 507
1995	11 914	9 033	2 881	694	802	-108	2 773	2 941	970	1 971	4 740	191 247
1996	12 704	9 851	2 853	956	808	148	3 001	3 003	1 120	1 883	5 013	196 260
1997	12 680	10 132	2 548	859	897	-38	2 510	2 946	1 008	1 938	4 574	200 834
1998	13 232	11 098	2 134	1 018	1 087	-69	2 065	2 953	1 003	1 950	4 128	204 962
1999	13 777	11 139	2 638	1 114	1 284	-170	2 468	3 001	990	2 011	4 705	209 667
2000	13 819	11 925	1 894	1 185	1 498	-313	1 581	3 143	1 060	2 083	3 604	213 271
2001	14 582	13 565	1 017	1 575	1 215	360	1 377	3 105	1 018	2 087	3 565	216 836
2002	15 285	13 222	2 063	1 516	1 016	500	2 563	3 193	1 022	2 171	4 761	221 597
2003	13 917	13 707	210	1 442	1 125	317	527	3 300	1 207	2 093	2 634	224 231
2004	14 847	14 050	797	1 594	1 332	262	1 059	3 307	1 129	2 178	3 241	227 472
2005	15 329	14 008	1 321	1 861	1 178	683	2 004	3 368	1 192	2 176	4 232	231 704
2006	14 035	14 053	-18	2 066	1 162	904	886	3 538	1 166	2 372	3 315	235 019
2007	14 081	14 499	-418	2 370	1 318	1 052	634	3 545	1 209	2 336	3 028	238 047
2008	14 041	14 092	-51	2 708	1 495	1 213	1 162	3 485	1 140	2 345	3 518	241 565
2009	13 792	14 295	-503	2 328	1 299	1 029	526	3 465	1 268	2 197	2 765	244 330
2010	14 488	14 245	243	2 412	1 293	1 119	1 362	3 579	1 328	2 251	3 640	247 970
2011	15 330	14 640	690	3 041	1 516	1 525	2 215	3 546	1 303	2 243	4 469	252 439
2012	16 088	15 506	582	3 209	1 565	1 644	2 226	3 447	1 309	2 138	4 385	256 824
2013	15 045	15 023	22	3 263	1 550	1 713	1 735	3 532	1 341	2 191	3 929	260 753
2014	15 978	14 917	1 061	3 405	1 680	1 725	2 786	3 407	1 334	2 073	4 790	265 543
2015	17 106	15 868	1 238	3 166	1 991	1 175	2 413	3 280	1 427	1 853	4 259	269 802
Ennakkotietoja												
2016*												
1	1 122	1 295	-173	229	178	51	-122	252	136	116	-6	269 796
2	1 166	1 060	106	209	112	97	203	248	126	122	325	270 121
3	1 105	1 018	87	183	102	81	168	255	129	126	294	270 415
4	1 241	1 153	88	249	150	99	187	278	110	168	355	270 770
5	1 631	1 205	426	243	99	144	570	319	114	205	775	271 545
6	1 634	1 463	171	213	168	45	216	292	116	176	392	271 937
7	1 452	1 305	147	275	138	137	284	276	97	179	463	272 400
8	2 072	2 133	-61	438	282	156	95	289	111	178	273	272 673
9	1 812	1 661	151	372	150	222	373	284	114	170	543	273 216
10												
11												
12												
YHT.	13 235	12 293	942	2 411	1 379	1 032	1 974	2 493	1 053	1 440	3 414	

1) Virallinen väestö ja väestönlisäys.

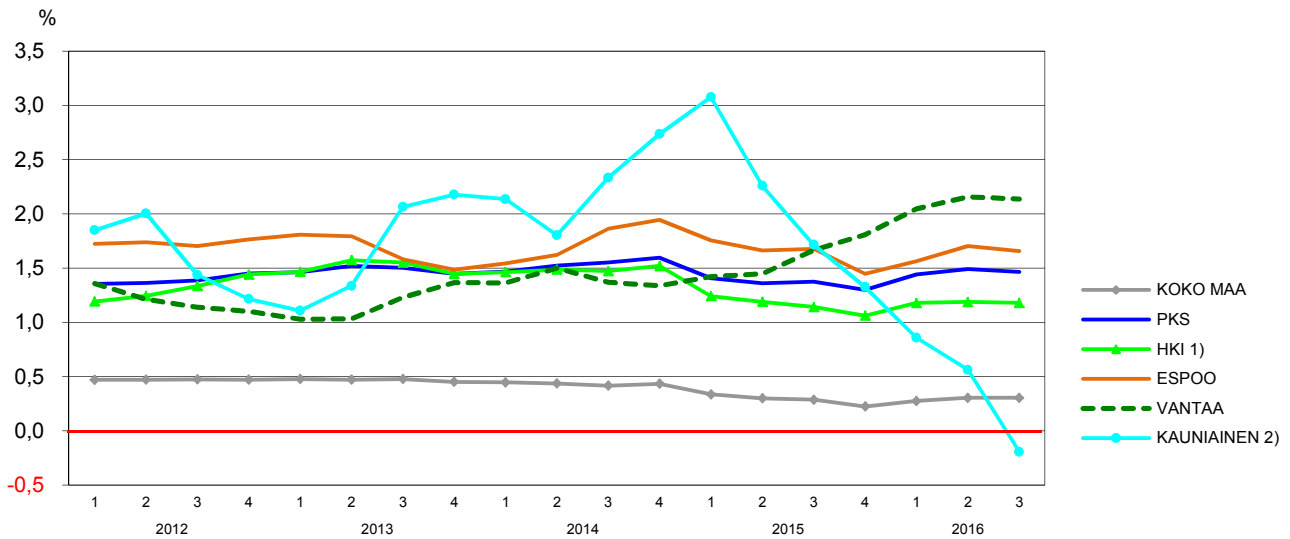
*) Ennakkotieto

Lähde: Tilastokeskus

Kuvatut väestönmuutostekijät:	
Nettomaassamuutto	= Espooseen muista Suomen kunnista muuttaneet - Espoosta muihin Suomen kuntiin muuttaneet
Nettosiertolaisuus	= ulkomailta Espooseen muuttaneet - Espoosta ulkomaille muuttaneet
Syntyneiden enemmisyys	= syntyneet - kuolleet
Väestönlisäys	= väestönlisäys vuoden alusta

Kuva 3. Väestönkasvu pääkaupunkiseudulla ja koko maassa, liukuva vuosisumma

Kuva 4. Väestönkasvu pääkaupunkiseudulla ja koko maassa, liukuva vuosisumma, kasvuprosentit

1) 1.1.2009 osa Sipoosta siirtyi Helsinkiin.

2) Kauniaisten kohdalla suurien suhteellisen osuuden muutoksia selittää kunnan pieni koko.

HUOM!

Kuukausittaiset tiedot on tilastoitu **tapahtumakuukauden mukaan**, eli väestötietojärjestelmään tehdään korjauksia taannehtivasti ko. tapahtumakuukauden kohdalle.

Neljännesvuosittaiset tiedot on tilastoitu **rekisteröintineljänneksen mukaan**, eli väestötietojärjestelmään viedään tiedot kunkin neljänneksen aikana eikä myöhemmin tulleita

korjauksia enää oteta huomioon ko. neljänneksen tietoihin. Tilasto perustuu maistraattien pitämiin paikallisiin väestökistereihin, joista ne päivitetään väestötietojärjestelmään.

Taulukko 2. Väestönmuutokset suurissa kaupungeissa rekisteröintineljänneksen mukaan 2016

Alue vuosinel- jännes, kertymä 2016	Luonnolliset väestönmuutokset			Kuntien välinen muutto			Siirtolaisuus			Koko- nais- muutos	Väkiluku 30.9. 2016
	Elävänä syntyneet	Kuol- leet	Synt. enem- mys	Tulo- muutto	Lähtö- muutto	Netto- muutto	Maahan- muutto	Maasta- muutto	Netto- siirto- laisuus		
Koko maa	13 899	12 277	1 622	94 830	94 830	-	10 562	5 013	5 549	7 171	
I-III	40 426	39 728	698	218 110	218 110	-	24 604	11 567	13 037	13 735	5 501 043
Pks-yht.	3 294	1 836	1 458	21 814	20 096	1 718	3 835	2 108	1 727	4 903	
I-III	9 620	5 869	3 751	53 693	48 503	5 190	9 371	5 172	4 199	13 140	1 135 241
Helsinki ¹⁾	1 754	1 153	601	11 239	10 330	909	2 141	1 311	830	2 340	
I-III	5 158	3 752	1 406	27 181	24 357	2 824	5 233	3 162	2 071	6 301	634 509
Espoo	849	322	527	5 336	5 099	237	1 085	570	515	1 279	
I-III	2 493	1 053	1 440	13 235	12 293	942	2 411	1 379	1 032	3 414	273 216
Tampere	596	429	167	6 293	4 444	1 849	539	249	290	2 306	
I-III	1 765	1 386	379	12 587	10 754	1 833	1 081	579	502	2 714	227 832
Vantaa	677	338	339	4 885	4 374	511	580	200	380	1 230	
I-III	1 926	1 002	924	12 594	11 037	1 557	1 662	578	1 084	3 565	218 107
Oulu ^{1) 4)}	633	294	339	3 864	3 100	764	459	149	310	1 413	
I-III	1 769	915	854	7 635	7 360	275	784	321	463	1 592	200 117
Turku	481	426	55	4 927	3 584	1 343	590	258	332	1 730	
I-III	1 391	1 356	35	9 509	8 734	775	1 207	534	673	1 483	187 391
Jyväskylä ¹⁾	381	250	131	4 127	2 594	1 533	328	109	219	1 883	
I-III	1 098	775	323	7 117	6 389	728	518	248	270	1 321	138 689
Lahti ⁶⁾	279	263	16	1 984	1 943	41	185	86	99	156	
I-III	762	879	-117	4 633	4 268	365	467	195	272	520	119 263
Kuopio ^{3) 4) 5)}	294	229	65	2 729	1 758	971	164	49	115	1 151	
I-III	836	749	87	5 062	4 467	595	339	109	230	912	113 029
Kouvola ¹⁾	183	260	-77	751	1 085	-334	96	32	64	-347	
I-III	536	855	-319	1 929	2 162	-233	216	81	135	-417	85 438
Pori ²⁾	197	246	-49	1 228	1 256	-28	74	37	37	-40	
I-III	575	797	-222	2 577	2 646	-69	210	97	113	-178	85 185
Joensuu ¹⁾	180	165	15	1 821	1 440	381	140	45	95	491	
I-III	528	570	-42	3 539	3 321	218	329	109	220	396	75 910
Lappeenranta ¹⁾	140	203	-63	1 423	1 123	300	171	48	123	360	
I-III	478	646	-168	2 693	2 792	-99	323	125	198	-69	72 806
Hämeenlinna ¹⁾	153	196	-43	1 078	1 179	-101	114	50	64	-80	
I-III	461	585	-124	2 479	2 723	-244	287	85	202	-166	67 845
Vaasa ⁴⁾	179	147	32	1 870	1 261	609	239	134	105	746	
I-III	519	444	75	3 192	3 388	-196	456	244	212	91	67 710
Rovaniemi	180	122	58	1 556	1 093	463	107	28	79	600	
I-III	471	410	61	2 699	2 561	138	247	78	169	368	62 206
Seinäjoki ¹⁾	220	120	100	1 178	1 025	153	56	22	34	287	
I-III	588	376	212	2 484	2 358	126	108	55	53	391	61 921
Mikkeli ⁴⁾	123	147	-24	898	811	87	97	22	75	138	
I-III	354	496	-142	1 826	1 882	-56	197	55	142	-56	54 609
Kotka	124	153	-29	714	834	-120	151	27	124	-25	
I-III	333	464	-131	1 496	1 771	-275	419	90	329	-77	54 242
Salo ¹⁾	106	126	-20	527	723	-196	62	33	29	-187	
I-III	299	436	-137	1 282	1 501	-219	178	73	105	-251	53 639

Lähde: Väestön neljännesvuositilasto III / 2016. Tilastokeskus.

 1) Kuntaliitoksia 1.1.2009: **Helsinki**: osa Sipoosta siirtyi Helsinkiin; **Hämeenlinna**: Hauho, Kalvola, Lammi, Renko, Tuulos;

Joensuu: Eno, Pyhäselkä; **Jyväskylä**: Jyväskylän mlk, Korpilahti; **Kouvola**: Elimäki, Jaala, Kuusankoski, Anjalankoski, Valkeala;

Lappeenranta: Joutseno; **Oulu**: Ylikiiminki; **Salo**: Halikko, Kiikala, Kisko, Kuusjoki, Muurla, Perniö, Pertteli, Suomusjärvi, Särkisalo;

Seinäjoki: Nurmo, Ylistaro

 2) Kuntaliitoksia 1.1.2010: **Pori**: Noormarkku

 3) Kuntaliitoksia 1.1.2011: **Kuopio**: Karttula

 4) Kuntaliitoksia 1.1.2013: **Kuopio**: Nilsia; **Mikkeli**: Ristiina, Suomenniemi; **Oulu**: Haukipudas, Kiiminki, Oulunsalo, Yli-Ii; **Vaasa**: Vähäkyrö

 5) Kuntaliitos 1.1.2015: **Kuopio**: Maaninka

 6) Kuntaliitos 1.1.2016: **Lahti**: Nastola

TYÖLLISYYS JA TYÖTTÖMYYS

III NELJÄNNEKSI 2016 (1.7. - 30.9.)

Petri Lintunen

Työttömyyden ja työllisyyden kehitystä seurataan kuukausittain Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastolla sekä Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksella. Nämä seurannat poikkeavat toisistaan paitsi käyttötarkoitukseltaan, myös menetelmiltään ja aineistoltaan. Siksi niiden tuottamat luvut usein poikkeavat toisistaan huomattavasti. Molemmissa seurantamenetelmissä on virhelähteitä. Esim. työllisyys- ja työttömyysasteissa alle prosenttiyksikön vaihtelut sisältyvät virhemarginaaliin.

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) työnvälitystilasto perustuu rekisteröityihin työ- ja elinkeinotoimistojen asiakkuuksiin. Se palvelee ensisijaisesti työvoimahallintoa, mm. työnvälitystoimintaa, työvoimapolitiittisia toimia sekä työttömyyden yhteiskunnalle aiheuttamien kustannusten arviointia. TEM:n luvut ovat aina kuukauden viimeisen arkipäivän poikkileikkaustilanteita.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimus perustuu kuukausittaiseen otantaan, jossa haastatellaan noin 12 000 työkäistä (15-74 -vuotiasta) henkilöä. Espoolaisia on otoksessa noin 1000. Tiedot kootaan kaikilta kuukauden viikoilta. Työvoimatutkimus kuvaa työvoimaa ensisijaisesti työmarkkinoiden ja työvoiman saatavuuden näkökulmasta. Sen keskeisenä tarkoituksena on mitata työmarkkinoiden käytettävissä olevaa työvoimaa. Työvoimatutkimus noudattaa kansainvälisen työjärjestön ILO:n suosituksia sekä EU:n tilastovirasto Eurostat:n edellyttämiä käytäntöjä. Monissa kansainvälisissä työllisyys- ja työttömyysvertailuissa käytetään työvoimatutkimuksen lukuja. Koska työvoimatutkimus perustuu otantaan, ovat luvut suuntaa antavia. Virhe on sitä suurempi, mitä pienempää väestöryhmää tarkastellaan. Espoon osalta vuonna 2005 keskivirhe oli työvoiman määrässä noin 4500, työllisten määrässä noin 3900 ja työttömien määrässä noin 1000 henkeä.

Työllisyys- ja työpaikkatiedoissa ei voida toistaiseksi käyttää Tilastokeskuksen työvoimatutkimusta. Kyseisessä aineistoissa on havaittu merkittävä laatuongelma, joka tuottaa kuntatasolla virheellisiä lukuja. Työvoimatutkimus on tarjonnut ajantasaiset työpaikka- ja työllisyysasteluvut.

Työttömyys TEM:n työnvälitystilaston mukaan

Työttömien määrän kasvu pysähtyi Espoossa

Syyskuun 2016 lopulla Espoossa oli työttömiä yhteensä 14 264 ja työttömyysaste oli 10,3 %. Koko maan työttömyysaste oli 12,5 %.

Pääkaupunkiseudulla työttömyyden kasvu jatkui vielä loppukesällä 2016 hidastuvaan tahtiin, vaikka koko maassa työttömien määrä kääntyi laskuun jo kesäkuussa. Kuitenkin syyskuussa työttömien määrän kasvu käytännössä pysähtyi Espoossa. Myös työttömyysaste oli vuodentakaisissa lukemissa, mikä sekin kertoo työttömyyden kasvun pysähtymisestä Espoossa. Koko maan työttömyysaste oli syyskuussa 0,3 prosenttiyksikköä vuodentakaisesta alhaisempi. Juuri ennen tämän julkaisun painoon menoa saadun lokakuun tilaston mukaan sekä työttömien määrä että työttömyysaste olivat Espoossa hieman vuodentakaisesta alhaisempia.

Ennen syys-lokakuussa tapahtunutta taittumista työttömien määrä kasvoi Espoossa yhtäjaksoisesti maaliskuusta 2012 lähtien, joskin selvästi hidastuvaan tahtiin viimeiset pari vuotta. Jos tämä trendi jatkuu, työttömiä olisi vuoden 2017 syyskuussa arviolta alle 13 000.

Nuorisotyöttömyys kasvoi Espoossa yhtäjaksoisesti vuoden 2011 lopulta vuoden 2015 lokakuuhun, joskin viimeisen vuoden aikana selvästi hidastuen. Tämän jälkeen määrä pysytteli suunnilleen vuodentakaisella tasolla ja kääntyi lievään laskuun kesällä 2016. Syyskuussa 2016 oli 1397 alle 25-vuotiasta työtöntä eli 108 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Mikäli viimeisen parin vuoden trendi jatkuu, syyskuussa 2017 olisi alle 25-vuotiaita työttömiä arviolta 1000-1100.

Pitkäaikaistyöttömiä (yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita) oli vuoden 2016 syyskuussa 6343 eli 11,2 % vuodentakaisesta enemmän. Osuus kaikista työttömistä oli 44,5 %. Pitkäaikaistyöttömien määrä Espoossa kääntyi nousuun vuoden 2012 kesäkuussa ja kasvu on jatkunut siitä lähtien. Jos kuluneen vuoden trendi jatkuu, kasvu hidastuu edelleen tulevina kuukausina ja taittuu vuoden 2017 puoliväliin mennessä. Näin ollen pitkäaikaistyöttömiä olisi vuoden 2017 syyskuussa karkeasti arvioituna 5500.

Ulkomaan kansalaisia oli vuoden 2016 syyskuussa työttömänä 3106, kun vuotta aiemmin määrä oli

2928. Kasvua vuodentakaiseen oli 6 %. Parin viimeisen vuoden aikana tapahtuneen trendin perusteella määrän kasvu hidastuu edelleen tulevana kuukausina ja saattaa jopa taittua ensi vuonna siten, että syyskuussa 2017 ulkomaalaisia työttömiä olisi Espoossa suunnilleen 3000. Pakolaisten määrän nopea kasvu syksyllä 2015 ja vielä alkuvuodesta 2016 todennäköisesti nostaa ulkomaalaisten työttömien määrää lähivuosina. Syyrian sodan vuoksi Eurooppaan suuntautuva uusi merkittävä pakolaisvirta on mahdollinen.

Espoossa huomattava ryhmä on korkeasti koulutetut työttömät. Vähintään alimman korkea-asteen tutkinnon suorittaneita on reilu kolmannes kaikista Espoon työttömistä. Ammattiryhmistä johtajia, erityisasiantuntijoita ja asiantuntijoita oli syyskuun lopulla työttömänä yhteensä 5022 (35 % työttömistä).

Espoon työ- ja elinkeinotoimistossa oli syyskuun lopulla 1889 avointa työpaikkaa, mikä oli 586 enemmän kuin vuotta aiemmin. Avointen työpaikkojen määrä on

ollut kuluvana vuonna melko korkea, vaikka työttömien määrä on samanaikaisesti kasvanut ja on korkeimmillaan sitten 1990-luvun lamavuosien. Tämä viittaa siihen, että työvoiman kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa riittävästi. Työttömyyslukuissa on myös huomattavaa vuodensisäistä kausivaihtelua.

Myös työttömyysasteen nousu pysähtyi

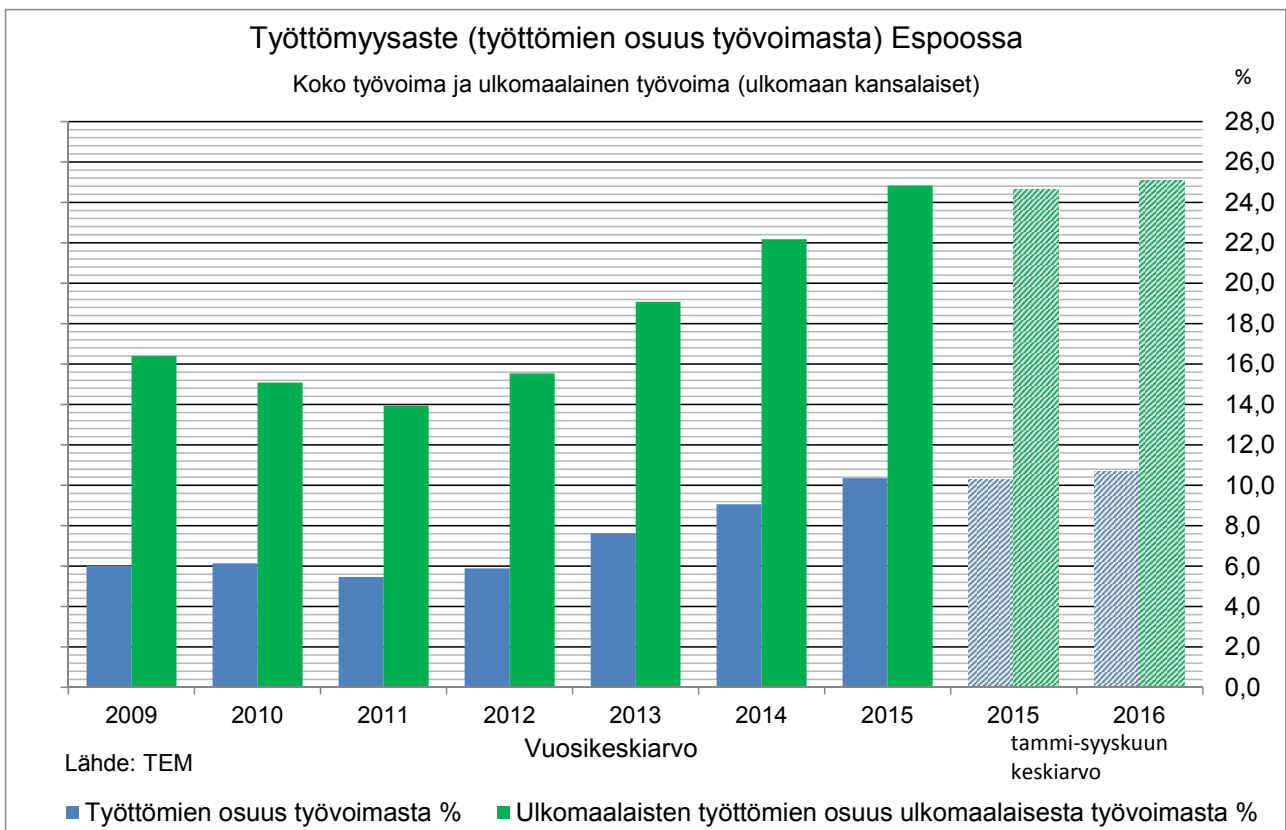
Vuoden 2016 tammi-syyskuussa työttömyysaste oli Espoossa keskimäärin 10,7 %. Myös pitkään jatkunut työttömyysasteen nousu Espoossa pysähtyi syyskuussa: lukema oli 10,3 % eli sama kuin vuotta aiemmin. Ulkomaalaisten työttömien (ulkomaan kansalaiset) osuus ulkomaalaisesta työvoimasta oli tammi-syyskuussa 25,1 % eli 0,4 prosenttiyksikköä vuodentakaisesta korkeampi. Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste (osuus samanikäisestä työvoimasta) oli 11,1 % eli suunnilleen vuodentakaisella tasolla. Vuosina 2012-2015 nuorten työttömyysaste nousi jyrkästi.

Taulukko 1. Espoon työttömyyslukuja syyskuussa 2015 ja 2016

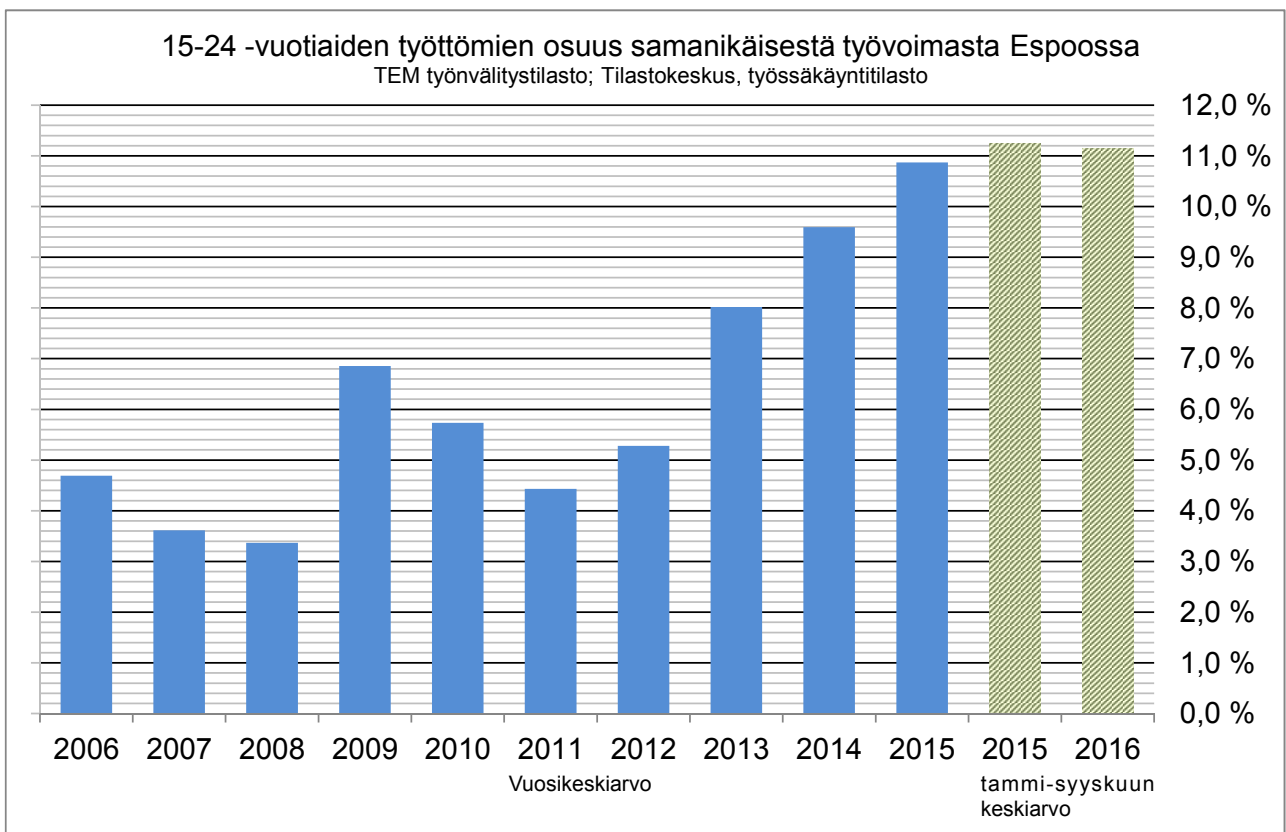
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilasto

	2015 syyskuu	2016 syyskuu	Muutos 2015-2016 syyskuu
Työttömyysaste, %	10,3	10,3	0,0 %-yksikköä
15 - 24-vuotiaat	11,2	10,4	-0,8 %-yksikköä
25 - 49-vuotiaat	9,2	9,1	-0,1 %-yksikköä
50 - 74-vuotiaat	12,2	12,8	0,6 %-yksikköä
miehet	11,0	11,0	0,0 %-yksikköä
naiset	9,5	9,6	0,1 %-yksikköä
			%
Työttömät työnhakijat	14 247	14 264	0,1 %
15 - 24-vuotiaat	1 505	1 397	-7,2 %
25 - 49-vuotiaat	7 874	7 747	-1,6 %
50 - 74-vuotiaat	4 868	5 120	5,2 %
Miehet	7 695	7 682	-0,2 %
Naiset	6 552	6 582	0,5 %
naisten osuus työttömistä, %	46,0	46,1	0,1 %-yksikköä
			%
Yli vuoden työttömänä	5 704	6 343	11,2 %
osuus työttömistä, %	40,0	44,5	4,5 %-yksikköä

Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto

Kuva 1. Työttömyysaste Espoossa vuosikeskiarvoina: koko työvoima ja ulkomaalainen työvoima.
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö.

Kuva 2. Nuorten työttömyysaste Espoossa vuosikeskiarvoina. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö.

ESPOON RAKENNUSTUOTANTO

III NELJÄNNEKSI 2016 (1.7. - 30.9.) ennakkotietoja

Petri Lintunen

Tammi-syyskuussa aloitettiin 2355 uuden asunnon rakentaminen, eli 742 asuntoa enemmän kuin vuotta aiemmin

Valmistunut tuotanto

Kaupungin rekisterin antaman ennakkotiedon mukaan vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä valmistui uudisrakennuksiin kerrosalaa noin 47 000 m² ja uusia asuntoja noin 400. Kaikkiaan tammi-syyskuulle 2016 on rekisteröity valmistuneeksi talonrakentamisen uudistuotantoa yhteensä noin 250 000 k-m². Uusia asuntoja valmistui tammi-syyskuussa Espoon kaupungin asuntoyksikön mukaan 1420 eli 117 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Rekisteritiedon mukaan asuinrakennuksiin valmistuneista asunnoista noin 75 % on kerrostaloissa, vajaa viidennes erillispientaloissa ja alle kymmenesosa rivi- ja ketjutaloissa.

Aloitukset

Kolmannella vuosineljänneksellä rekisteröitiin uudisrakentamista alkaneeksi noin 74 000 k-m². Uudistuotantona käynnistyi rekisterin mukaan noin 770 asuntoa. Kaikkiaan tammi-syyskuulle on rekisteröity alkaneeksi noin 193 000 k-m². Espoon asuntoyksikön mukaan uusia asuntoja oli aloituksissa 2355 eli 742 asuntoa enemmän kuin vuodentakaisissa aloituksissa. Aloitetuiksi rekisteröidystä asuntotuotannosta 67 % on kerrostaloissa, 24 % erillispientaloissa ja 9 % rivi- ja ketjutaloissa.

Myönnetyt rakennusluvut

Uusia rakennuslupia rekisteröitiin kolmannella vuosineljänneksellä noin 85 000 k-m². Asuntoja myönnettyissä uusien kohteiden rakennusluvuissa oli rekisterin mukaan noin 750. Kaikkiaan uusia rakennuslupia on rekisteröity vuoden 2016 tammi-syyskuussa myönnettyiksi noin 281 000 k-m². Asuntoja myönnettyissä uusien kohteiden rakennusluvuissa oli Espoon kaupungin asuntoyksikön mukaan 2053, mikä on 691 asuntoa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Rekisteröidyissä uusissa rakennusluvuissa olevista asunnoista 70 % on kerrostaloissa, 21 % erillispientaloissa ja 9 % rivi- ja ketjutaloissa.

Rakennustuotantotiedot perustuvat 5.10.2016 tehtyyn Trimble Locus -rekisteripointintaan. **Rekisteritiedot täydentyvät viiveellä, mikä heikentää niiden luotettavuutta. Siksi luvut ovat ennakkotietoja ja pikemminkin suuruusluokkaa osoittavia, kuin tarkkoja lukuja. Luvuissa on mukana ainoastaan uustuotanto, ei vanhojen rakennusten laajennuksia ja muutoksia.** Asuntotuotannon osalta rekisterin tuottamia lukuja on täydennetty Espoon kaupungin asuntoyksikön tiedoilla.

Luvut on poimittu Trimble Locus -järjestelmästä seuraavin kriteerein:

Rakentamistoimenpide = uudisrakennus

Ajankohta:

Rakentamisen aloitusajankohta = aloituskokouksen, pohjakatselmuksen tai perustuskatselmuksen ajankohta riippuen siitä, mikä toimenpide on merkitty suoritetuksi.

Rakennusluvan myöntämisaikajankohta = rakennusluvan myöntämispäivämäärä.

Rakennuksen valmistusajankohta = käyttöönottokatselmuksen päivämäärä.

Taulukko 1. Rakennustuotanto Espoossa
 Vuosineljännekset 2016 ja 2015 sekä kertymä 2016 ja 2015
 Ennakkotieto

Yksikkö	2016		2015		EROTUS	
	III vuosi- neljännes	Vuoden alusta	III vuosi- neljännes	Vuoden alusta	2016-2015 vuoden alusta	EROTUS 2016-2015 vuoden alusta %
VALMISTUNEET RAKENNUKSET						
Kaikki rakennukset						
-Rakennusten lkm	138	451	157	505	-54	-10,7
-Tilavuus (m3)	190 773	1 493 234	382 886	1 544 783	-51 549	-3,3
-Kerrosala (k-m2)	46 584	249 910	75 090	311 937	-62 027	-19,9
-Asuntojen lkm	403	1 420	477	1 537	-117	-7,6
-Huoneistoala (h-m2)	25 466	96 455	36 618	119 263	-22 808	-19,1
Asuinrakennukset						
Yhteensä						
-Rakennusten lkm	82	284	98	321	-37	-11,5
-Tilavuus (m3)	119 506	491 456	195 439	620 193	-128 737	-20,8
-Kerrosala (k-m2)	31 479	124 775	48 013	158 834	-34 059	-21,4
-Asuntojen lkm	388	1 400	477	1 593	-193	-12,1
-Huoneistoala (h-m2)	24 989	95 935	36 618	118 674	-22 739	-19,2
Erilliset pientalot						
-Rakennusten lkm	68	229	74	251	-22	-8,8
-Tilavuus (m3)	47 854	174 384	55 720	193 695	-19 311	-10,0
-Kerrosala (k-m2)	12 353	41 569	13 564	46 329	-4 760	-10,3
-Asuntojen lkm	79	256	84	281	-25	-8,9
-Huoneistoala (h-m2)	9 958	34 714	11 206	38 555	-3 841	-10,0
Rivi- ja ketjutalot						
-Rakennusten lkm	3	19	5	31	-12	-38,7
-Tilavuus (m3)	4 931	32 634	8 673	54 360	-21 726	-40,0
-Kerrosala (k-m2)	1 002	7 691	2 545	15 819	-8 128	-51,4
-Asuntojen lkm	10	93	21	153	-60	-39,2
-Huoneistoala (h-m2)	834	6 420	2 087	13 102	-6 682	-51,0
Asuinkerrostalot						
-Rakennusten lkm	11	36	19	39	-3	-7,7
-Tilavuus (m3)	66 721	284 438	131 046	372 138	-87 700	-23,6
-Kerrosala (k-m2)	18 124	75 515	31 904	96 686	-21 171	-21,9
-Asuntojen lkm	299	1 051	372	1 159	-108	-9,3
-Huoneistoala (h-m2)	14 197	54 801	23 325	67 017	-12 216	-18,2
Muut rakennukset (kerrosala, k-m2)						
Vapaa-ajan asuinrakennukset	73	484	180	380	104	
Liikerakennukset	0	43 410	0	21 213	22 197	
Toimistorakennukset	0	118	0	0	118	
Liikenteen rakennukset	1 488	7 410	1 009	91 036	-83 626	
Hoitoalan rakennukset	1 716	46 953	1 580	3 819	43 134	
Kokoonntumisrakennukset	0	4 595	4 573	6 069	-1 474	
Opetusrakennukset	8 920	15 136	15 966	19 528	-4 392	
Teollisuusrakennukset	900	900	1 716	2 818	-1 918	
Varastorakennukset	848	1 060	0	654	406	
Palo- ja pelastustoimen rakenn.	0	0	0	74	-74	
Maatalousrakennukset	0	0	435	3 555	-3 555	
Muut rakennukset	1 160	5 069	1 618	3 957	1 112	
ALOITETUT RAKENNUKSET						
Kaikki rakennukset						
-Rakennusten lkm	185	579	169	513	66	12,9
-Tilavuus (m3)	283 020	818 911	308 181	1 298 973	-480 062	-37,0
-Kerrosala (k-m2)	73 639	192 679	82 345	279 487	-86 808	-31,1
-Asuntojen lkm	774	2 355	808	1 613	742	46,0
-Huoneistoala (h-m2)	47 315	110 861	49 328	144 717	-33 856	-23,4
Asuinrakennukset						
Yhteensä						
-Rakennusten lkm	134	384	104	331	53	16,0
-Tilavuus (m3)	227 283	532 386	238 390	712 390	-180 004	-25,3
-Kerrosala (k-m2)	61 373	140 315	66 660	195 795	-55 480	-28,3
-Asuntojen lkm	773	1 559	793	2 279	-720	-31,6
-Huoneistoala (h-m2)	46 557	108 524	48 851	144 240	-35 716	-24,8
Erilliset pientalot						
-Rakennusten lkm	109	318	75	248	70	28,2
-Tilavuus (m3)	70 508	228 770	58 415	198 431	30 339	15,3
-Kerrosala (k-m2)	17 921	55 311	13 495	45 955	9 356	20,4
-Asuntojen lkm	121	375	82	281	94	33,5
-Huoneistoala (h-m2)	14 784	45 738	11 172	37 979	7 759	20,4

Ei sisällä vanhojen rakennusten laajennuksia.
 Luvut perustuvat 5.10.2016 mennessä rakennusvalvonnan rekisteriin vietyyn aineistoon,
 Lähde: Trimble Locus-kuntatietojärjestelmä, * Espoon asuntoyksikkö
 Luvut ovat ennakkotietoja.

Yksikkö	2016		2015		EROTUS	
	III vuosi- neljännes	Vuoden alusta	III vuosi- neljännes	Vuoden alusta	2016-2015 vuoden alusta	EROTUS 2016-2015 vuoden alusta %
Rivi- ja ketjutalot						
-Rakennusten lkm	7	22	15	29	-7	-24,1
-Tilavuus (m3)	14 502	42 672	27 320	53 876	-11 204	-20,8
-Kerrosala (k-m2)	3 681	12 032	7 866	14 831	-2 799	-18,9
-Asuntojen lkm	37	135	93	163	-28	-17,2
-Huoneistoala (h-m2)	2 997	9 586	6 371	12 321	-2 735	-22,2
Asuinkerrostalot						
-Rakennusten lkm	18	44	14	54	-10	-18,5
-Tilavuus (m3)	142 273	260 944	152 655	460 083	-199 139	-43,3
-Kerrosala (k-m2)	39 771	72 972	45 299	135 009	-62 037	-46,0
-Asuntojen lkm	615	1 049	618	1 835	-786	-42,8
-Huoneistoala (h-m2)	28 776	53 200	31 308	93 940	-40 740	-43,4
Muut rakennukset (kerrosala, k-m2)						
Vapaa-ajan asuinrakennukset	221	420	199	291	129	
Liikerakennukset	2 899	9 669	749	42 895	-33 226	
Toimistorakennukset	74	192	0	0	192	
Liikenteen rakennukset	2 501	5 555	8 474	16 239	-10 684	
Hoitoalan rakennukset	2 842	9 708	947	1 859	7 849	
Kokoontumisrakennukset	138	482	2 095	4 294	-3 812	
Opetusrakennukset	807	1 525	468	8 266	-6 741	
Teollisuusrakennukset	900	7 497	40	1 689	5 808	
Varastorakennukset	845	12 847	1 053	2 669	10 178	
Palo- ja pelastustoimen rakenn.	0	363	253	253	110	
Maatalousrakennukset	0	0	0	65	-65	
Muut rakennukset	1 039	4 106	1 407	5 172	-1 066	
MYÖNNETYT RAKENNUSLUVAT						
Kaikki rakennukset						
-Rakennusten lkm	155	736	173	623	113	18,1
-Tilavuus (m3)	346 271	1 247 504	364 038	2 027 487	-779 983	-38,5
-Kerrosala (k-m2)	84 818	281 313	90 874	295 205	-13 892	-4,7
-Asuntojen lkm	753	2 053	860	2 744	-691	-25,0
-Huoneistoala (h-m2)	41 399	126 181	49 520	164 900	-38 719	-23,5
Asuinrakennukset						
Yhteensä						
-Rakennusten lkm	97	425	97	364	61	16,8
-Tilavuus (m3)	214 407	630 477	247 927	808 910	-178 433	-22,1
-Kerrosala (k-m2)	59 169	166 906	69 807	223 796	-56 890	-25,4
-Asuntojen lkm	753	1 937	845	2 705	-768	-28,4
-Huoneistoala (h-m2)	41 399	125 424	49 043	163 582	-38 158	-23,3
Erilliset pientalot						
-Rakennusten lkm	72	347	69	269	78	29,0
-Tilavuus (m3)	49 812	251 166	52 432	204 985	46 181	22,5
-Kerrosala (k-m2)	12 556	61 082	13 072	49 081	12 001	24,5
-Asuntojen lkm	82	420	84	316	104	32,9
-Huoneistoala (h-m2)	10 204	50 260	10 431	40 613	9 647	23,8
Rivi- ja ketjutalot						
-Rakennusten lkm	10	29	15	40	-11	-27,5
-Tilavuus (m3)	12 920	51 290	30 040	74 673	-23 383	-31,3
-Kerrosala (k-m2)	3 419	14 167	8 718	20 691	-6 524	-31,5
-Asuntojen lkm	38	165	83	219	-54	-24,7
-Huoneistoala (h-m2)	2 754	11 327	7 100	16 981	-5 654	-33,3
Asuinkerrostalot						
-Rakennusten lkm	15	49	13	55	-6	-10,9
-Tilavuus (m3)	151 675	328 021	165 455	529 252	-201 231	-38,0
-Kerrosala (k-m2)	43 194	91 657	48 017	154 024	-62 367	-40,5
-Asuntojen lkm	633	1 352	678	2 170	-818	-37,7
-Huoneistoala (h-m2)	28 441	63 837	31 512	105 988	-42 151	-39,8
Muut rakennukset (kerrosala, k-m2)						
Vapaa-ajan asuinrakennukset	218	687	37	236	451	
Liikerakennukset	5 257	16 678	2 786	13 426	3 252	
Toimistorakennukset	74	7 743	256	410	7 333	
Liikenteen rakennukset	12 058	45 847	3 444	28 106	17 741	
Hoitoalan rakennukset	1 023	4 352	4 071	7 874	-3 522	
Kokoontumisrakennukset	60	299	2 338	2 629	-2 330	
Opetusrakennukset	89	1 525	0	871	654	
Teollisuusrakennukset	3 914	4 749	6 495	8 777	-4 028	
Varastorakennukset	1 087	26 381	0	2 353	24 028	
Palo- ja pelastustoimen rakenn.	0	244	253	487	-243	
Maatalousrakennukset	765	1 006	0	195	811	
Muut rakennukset	1 104	4 896	1387	6045	-1 149	

Ei sisällä vanhojen rakennusten laajennuksia.

Luvut perustuvat 5.10.2016 mennessä rakennusvalvonnan rekisteriin vietyyn aineistoon.

Lähde: Trimble Locus-kuntatietojärjestelmä, * Espoon asuntoyksikkö

Luvut ovat ennakkotietoja.

ASUNTOJEN HINNAT ESPOOSSA

III NELJÄNNES 2016 (1.7. - 30.9.)

Eija Österholm

Vanhojen kerrostaloasuntojen hinnoissa lievää nousua

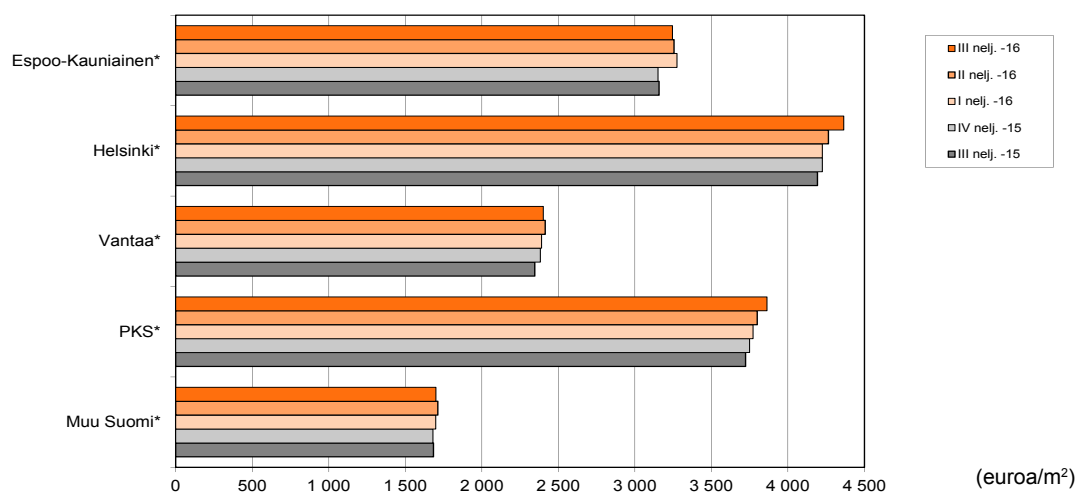
Pääkaupunkiseutu¹

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat nousivat 0,5 prosenttia koko maassa edelliseen neljännekseen verrattuna. Pääkaupunkiseudulla hinnat nousivat 1,1 prosenttia ja muualla Suomessa laskivat 0,3 prosenttia.

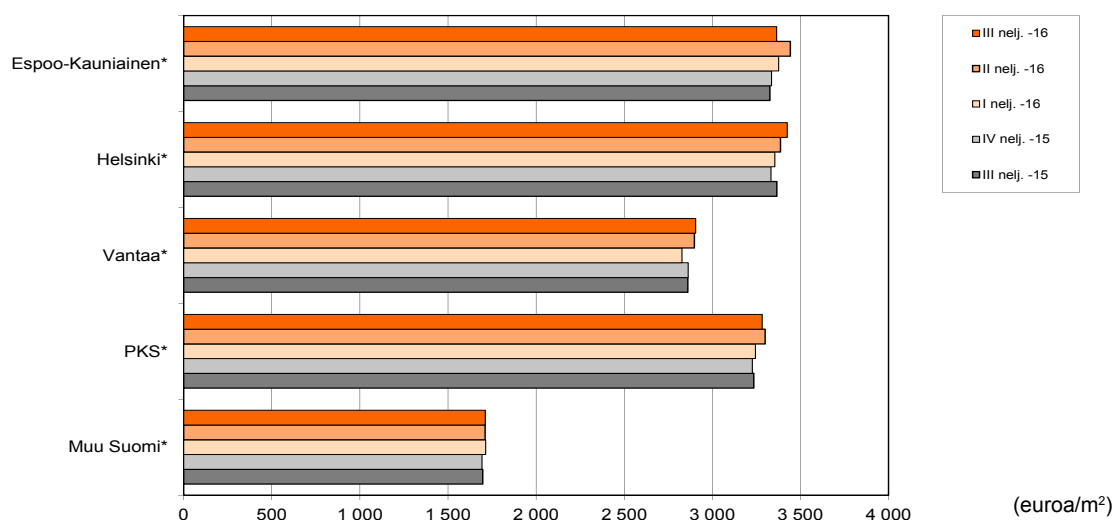
Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna neliöhinnat nousivat kaksi prosenttia koko maassa. Pääkaupunkiseudulla hinnat nousivat 3,4 prosenttia ja muualla Suomessa 0,4 prosenttia.

Ennakkotietojen mukaan vanhojen rivitaloasuntojen hinnat nousivat heinä-syyskuussa koko maassa keskimäärin 0,2 prosenttia. Pääkaupunkiseudulla hinnat laskivat 0,4 prosenttia ja muualla Suomessa nousivat 0,6 prosenttia.

Viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna vanhojen rivitaloasuntojen hinnat nousivat 0,6 prosenttia koko maassa. Pääkaupunkiseudulla hinnat nousivat 1,6 prosenttia ja muualla maassa pysyivät lähes ennallaan.

Kuva 1. Vanhojen kerrostaloasuntojen velattomat neliöhinnat neljännesvuosittain 2015-2016

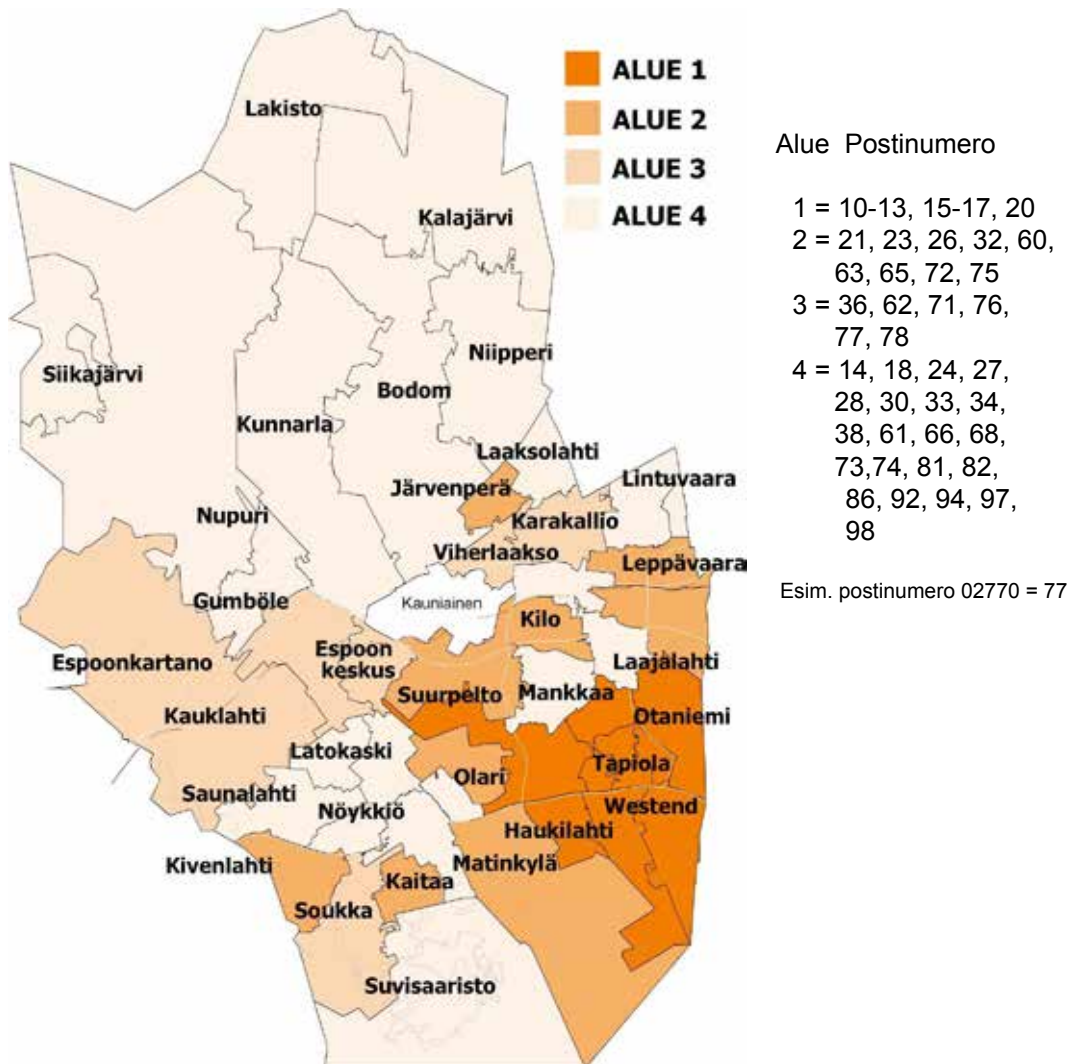

Kuva 2. Vanhojen rivitaloasuntojen velattomat neliöhinnat neljännesvuosittain 2015-2016

Tilaston tiedot luokitellaan talotyyppin mukaan kerrostaloihin ja rivitaloihin. Rivitaloihin sisältyvät kaikki osakeasuntomuotoiset pientalot.
* = Tieto ei ole lopullinen, päivitty vuosineljänneksittäin.

¹ Tilastokeskuksen luvut on laskettu indeksin (2010=100) kautta keskiarvoista.

Neljännesvuositilasto

Vuoden 2016 heinä-syyskuussa Espoon kerrostalo-asuntokaupoissa hinnat nousivat 1,1 prosenttia. Vuoden 2015 vastaavaan neljännekseen nähden hinnat nousivat 2,1 prosenttia.

Edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna kaksioden hinnat nousivat 7,8 prosenttia ja vähintään kolmen huoneen huoneistojen 1,1 prosenttia. Ainoastaan yksiöiden hinnat laskivat hieman.

Rivitalohuoneistokaupoissa neliöhinnat laskivat toisella neljänneksellä 4,9 prosenttia. Eniten laskua oli alueella yksi (6,4 prosenttia).

Vuoden 2015 heinä-syyskuusta rivitalohuoneistojen hinnat laskivat 2,8 prosenttia. Suurinta lasku oli alueella kolme (5,3 prosenttia).

² Muutosprosentti on laskettu painottamattomista aritmeettisistä keskiarvoista.

Vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä tehdyissä kerrostaloasuntokaupoissa neliöhinnat nousivat kaikilla alueilla. Eniten nousua oli alueella neljä (6,3 prosenttia). Vähäisintä nousu oli alueella kaksi, missä nousua oli 0,7 prosenttia.

Vuoden 2015 heinä-syyskuusta neliöhinnat nousivat eniten alueella kolme, missä kasvua oli 5,7 prosenttia ja alueella neljä 4,9 prosenttia. Alueella yksi hinnoissa oli laskua 2,3 prosenttia.

Kolmannella neljänneksellä rivitaloasuntojen hinnat laskivat kaikilla alueilla. Eniten laskua oli alueella yksi (6,4 prosenttia) ja alueella kaksi (6,1 prosenttia).

Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna rivitalohuoneistojen neliöhinnat nousivat vain alueella yksi, missä nousua oli 3,5 prosenttia. Eniten laskua oli alueella kolme, missä laskua oli 5,3 prosenttia.

Taulukko 1.³ Vanhojen kerrostaloasuntojen velattomat neliöhinnat, euroa/ m² neljännesvuosittain 2015-2016

		Alue 1	Alue 2	Alue 3	Alue 4	Yht.
III neljännes	-15	4 282	3 262	2 633	3 472	3 302
IV "	-15	4 040	3 239	2 587	3 116	3 230
I "	-16	4 163	3 303	2 631	3 406	3 326
II "	-16	4 143	3 312	2 699	3 426	3 332
III "	-16	4 185	3 336	2 783	3 643	3 370
Muutosprosentti						
III-IV neljännes	-15	-5,7	-0,7	-1,7	-10,3	-2,2
IV-I "	-15-16	3,0	2,0	1,7	9,3	3,0
I-II "	-16	-0,5	0,3	2,6	0,6	0,2
II-III "	-16	1,0	0,7	3,1	6,3	1,1
III-III "	-15-16	-2,3	2,3	5,7	4,9	2,1

Taulukko 2. Vanhojen rivitaloasuntojen velattomat neliöhinnat, euroa/ m² neljännesvuosittain 2015-2016

		Alue 1	Alue 2	Alue 3	Alue 4	Yht.
III neljännes	-15	3 769	3 356	3 213	3 328	3 370
IV "	-15	3 988	3 408	3 128	3 305	3 353
I "	-16	3 927	3 258	3 102	3 306	3 331
II "	-16	4 167	3 546	3 157	3 296	3 447
III "	-16	3 901	3 328	3 044	3 238	3 277
Muutosprosentti						
III-IV neljännes	-15	5,8	1,5	-2,6	-0,7	-0,5
IV-I "	-15-16	-1,5	-4,4	-0,8	0,0	-0,7
I-II "	-16	6,1	8,8	1,8	-0,3	3,5
II-III "	-16	-6,4	-6,1	-3,6	-1,8	-4,9
III-III "	-15-16	3,5	-0,8	-5,3	-2,7	-2,8

³ Vuodesta 2005 Espoon tiedot perustuvat Verohallinnon varainsiirtoveroaineistoon sekä Espoon alueluokitusta on uudistettu. Hintatilastossa Espoo on jaettu neljään sisäisesti mahdollisimman yhtenäiseen alueeseen aiempien hintatietojen perusteella. Alueet 1-3 ovat erihintaisia kerrostalovaltaisia alueita, alue 4 on pientalovaltainen.

Muutoksen mittarit

Espoo	2015	2016	12 kk:n muutos
Väestömäärä 30.9.	268 760	273 216	4 456
Muuttovoitto (asukasta), tammi-syyskuu	1 818	1 974	156
- kuntien välinen muutto	1 024	942	-82
- siirtolaisuus	794	1 032	238
- syntyneiden enemmitys	1 399	1 440	41
Työllisyys, heinä-syyskuu			
- työttömyysaste 30.9. % (TEM**)	10,3	10,3	0,0 %-yksikköä
Asuntojen keskihinnat (euroa/m ²), heinä-syyskuu			
- kerrostalot	3 302	3 370	68
- rivitalot	3 370	3 277	-93
Valmistuneita asuntoja***, tammi-syyskuu	1 537	1 420	-117

*** Vain uudisrakennukset

** Työ- ja elinkeinoministeriö, v. 2016 väestö- ja rakennustuotantoluvut ovat ennakkotietoja

Lisää tilastoja verkossa:

Helsingin seudun aluesarjat: www.aluesarjat.fi

Espoon kaupungin henkilöstön käytössä on myös

- Verkkotilastopalvelu:
Essi > Työkalut > Verkkotilastopalvelu
- Tiedon data-aitta:
L-verkkolevy > Yhteiset > Tiedon data-aitta

Espoon kaupunki, Konserniesikunta, Strategia ja kehittäminen

Katuosoite Asemakuja 2 C
Postiosoite PL 631, 02070 ESPOON KAUPUNKI
Puhelinvaihe 09 816 21

Internet-osoite www.espoo.fi/tieto
Sähköposti tieto@espoo.fi, etunimi.sukunimi@espoo.fi

Julkaisujen jakelu
puh. 043 825 7004, 043 825 7005, 043 825 7006

Tietoisku 12/2016
ISSN 1239-9752

Eetvartin toimitus:

Tietopalvelupäällikkö Petri Lintunen, Konserniesikunta,
Strategia ja kehittäminen, puh. 043 826 5211
(*päätoimittaja*)

Tutkimussihteeri Sirpa Nykänen, Konserniesikunta,
Strategia ja kehittäminen, puh. 043 825 7004 (*taitto*)

Tutkimusjohtaja Teuvo Savikko, Konserniesikunta,
Strategia ja kehittäminen, puh. 050 380 7608 (*pääkirjoitus*)

Kehittämisohtaja Kristiina Erkkilä, Sivistystoimi,
puh. 040 705 3952

Eriyissuunnittelija Riikka Puusniekka, Sosiaali- ja
terveystoimi, Kehittämisen tulosalue Ketterä,
puh. 043 8268 041

Suunnittelija Aki Välimäki, Tekninen ja ympäristötoimi,
Asuntoyksikkö, puh. 043 825 1672

Media-assistentti Eija Rissanen, Tekninen ja
ympäristötoimi, Ympäristökeskus, puh. 043 824 8480

Neljännesvuositiedot:

Konserniesikunta, Strategia ja kehittäminen

Tietopalvelupäällikkö Petri Lintunen,
puh. 043 826 5211 (*Työllisyys ja työttömyys, Yritysten työ-
paikkakehitys Espoossa, Espoon rakennustuotanto*)

Tutkija Teija Jokiranta
puh. 043 826 5208 (*Väestömuutokset*)

Tutkimussihteeri Eija Österholm
puh. 043 825 7006 (*Asuntojen hinnat Espoossa*)